

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
BSÖ – 2021 – 0019

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI
PERSONELİNİN SERBEST ZAMAN DEĞERLENDİRME
ALİŞKANLIKLARININ BELİRLENMESİ

SEFA KURT
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Kürşat KARACABEY

AYDIN–2021

KABUL VE ONAY SAYFASI

T.C. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde Sefa KURT tarafından hazırlanan “Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez Teşkilatı Personelinin Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Belirlenmesi” başlıklı tez, aşağıdaki jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 17/06/2021

Üye (T.D.)	:Prof. Dr. Kürşat KARACABEY	Adnan Menderes Üniversitesi
Üye	:Prof. Dr. Ökkeş Alpaslan GENÇAY	Sütçü İmam Üniversitesi
Üye	:Dr. Öğr. Üyesi Tacettin Hakan YENAL	Adnan Menderes Üniversitesi

ONAY:

Bu tez Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından uygun görülmüş ve Sağlık Bilimleri Enstitüsünün 30.10.2020 tarih ve 2020/007 sayılı oturumunda alınan III nolu Yönetim Kurulu kararıyla kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans tez çalışmamda ilgi, yardım ve hoşgörüsünü esirgemeyen danışmanım Prof. Dr. Kürşat KARACABEY'e çok teşekkür ederim. Ayrıca bana her konuda yardımcı olan ve desteğini esirgemeyen Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Doç.Dr. Halil TANIR, Amasya Üniversitesi bünyesinde görev yapan Öğretim Görevlisi Mustafa KURT, Gençlik ve Spor Bakanlığında görev yapan Daire Başkanı Fatih UYSAL ve tez çalışmam süresince gösterdiği sabır, özveri ve destekleri için aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI	i
TEŞEKKÜR	ii
İÇİNDEKİLER	iii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	vii
TABLolar DİZİNİ	viii
ÖZET	x
ABSTRACT	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problemin Tanımı	1
1.2. Amaç	3
1.3. Önem	3
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar	5
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Serbest Zaman	6
2.1.1. Serbest Zaman Katılımını Etkileyen Faktörler	7
2.1.2. Serbest Zaman Etkinlik Türleri	8
2.1.3. Serbest Zamanın Faydaları	10
2.1.4. Serbest Zaman Engelleri	11
2.2. İlgili Araştırmalar	12
3. GEREÇ VE YÖNTEM	14
3.1. Araştırmanın Modeli	14

3.2. Evren ve Örneklem	14
3.3. Veri Toplama Araçları	20
3.3.1. Personel Tanıtım Formu	20
3.3.2. Serbest Zaman Değerlendirme Anketi	20
3.4. Verilerin Toplanması	22
3.5. Verilerin Analizi	22
4. BULGULAR	25
4.1. Tanımlayıcı Bulgular.....	25
4.2. Serbest Zamanda Yapılan Etkinlik Türlerine Yönelik Bulgular	26
4.3. Spor Durumuna Yönelik Bulgular	30
4.4. Boş Zamanlarda Yapılan Spor Etkinliklerine Yönelik Bulgular	31
4.5. Spor Yapılan Mekana Yönelik Bulgular	35
4.6. Spor Yapma Amacına Yönelik Bulgular	36
4.7. Serbest Zaman Değerlendirmede Cinsiyete Yönelik Bulgular	39
4.8. Serbest Zaman Değerlendirmede Yaş Grubuna Yönelik Bulgular	40
4.9. Serbest Zaman Değerlendirmede Medeni Duruma Yönelik Bulgular	42
4.10. Serbest Zaman Değerlendirmede Çocuk Durumuna Yönelik Bulgular	44
4.11. Serbest Zaman Değerlendirmede Eğitim Durumuna Yönelik Bulgular	45
4.12. Serbest Zaman Değerlendirmede İlişkiye Yönelik Bulgular	47
5. TARTIŞMA	49
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	50
KAYNAKLAR	57
EKLER	63
Ek 1 Etik Kurul Onayı	64
Ek 2 Araştırma İzni	66
Ek 3 Bilgilendirilmiş Onam Formu	67
Ek 4 Personel Tanıtım Formu	68

Ek 5 Serbest Zaman Değerlendirme Anketi	69
ÖZGEÇMİŞ	72

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

<i>f</i>	: frekans
F	: anova değeri
n	: katılımcı sayısı
max	: maksimum
min	: minimum
<i>p</i>	: anlamlılık değeri
r	: korelasyon değeri
ss	: standart sapma
sd	: serbestlik değeri
t	: t testi değeri
$\bar{x}$	: aritmetik ortalama
%	: yüzde
GSB	: Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı
Ed.	: Editör
ve ark.	: ve arkadaşları

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.	Serbest Zaman Etkinlik Türleri	9
Şekil 2.	GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Cinsiyet Dağılımı	15
Şekil 3.	GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Yaş Grubu Dağılım.....	16
Şekil 4.	GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Medeni Durum Dağılımı	17
Şekil 5.	GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Çocuk Sahibi Olma Durumu Dağılımı	18
Şekil 6.	GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Eğitim Durumu Dağılımı	19

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1.	GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Cinsiyetlerine İlişkin Frekans ve Yüzdeler	15
Tablo 2.	GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Yaş Gruplarına İlişkin Frekans ve Yüzdeler	16
Tablo 3.	GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Medeni Durumlarına Yönelik Frekans ve Yüzdeler.....	17
Tablo 4.	GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Çocuk Sahibi Olma Durumlarına İlişkin Frekans ve Yüzdeler	18
Tablo 5.	GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Eğitim Durumlarına İlişkin Frekans ve Yüzdeler	19
Tablo 6.	Serbest Zaman Değerlendirme Anketine Yönelik Güvenirlilik Katsayıları .	21
Tablo 7.	Serbest Zaman Değerlendirme Anketinin Normallik Değerleri	22
Tablo 8.	Serbest Zaman Değerlendirme Anketinin Tanımlayıcı İstatistikleri	26
Tablo 9.	Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türlerine Ait Frekans ve Yüzdeler	27
Tablo 10.	Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türlerinin Tanımlayıcı İstatistikleri	29
Tablo 11.	Spor Durumuna Ait Frekans ve Yüzdeler	30
Tablo 12.	Spor Durumunun Tanımlayıcı İstatistikleri	31
Tablo 13.	Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Türlerine Ait Frekans ve Yüzdeler	32
Tablo 14.	Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Türlerinin Tanımlayıcı İstatistikleri ...	34
Tablo 15.	Spor Yapılan Mekana Ait Frekans ve Yüzdeler	35
Tablo 16.	Spor Yapılan Mekanların Etkinlik Türlerinin Tanımlayıcı İstatistikleri .	36
Tablo 17.	Spor Yapma Amacına Ait Frekans ve Yüzdeler	37
Tablo 18.	Spor Yapma Amacının Tanımlayıcı İstatistikleri	38
Tablo 19.	Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Cinsiyete Göre İncelenmesi	39

Tablo 20.	Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Yaş Grubuna Göre İncelenmesi	41
Tablo 21.	Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Medeni Duruma Göre İncelenmesi	43
Tablo 22.	Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre İncelenmesi	44
Tablo 23.	Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Eğitim Durumuna Göre İncelenmesi	46
Tablo 24.	Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları Arasındaki İlişki	48

ÖZET

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI PERSONELİNİN SERBEST ZAMAN DEĞERLENDİRME ALIŞKANLIKLARININ BELİRLENMESİ

Kurt S. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Aydın, 2021.

Amaç: Bu araştırmanın ana amacı, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının tespit edilmesidir. Araştırmanın alt amaçlarında ise GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarında cinsiyet, yaş grubu, medeni durum, çocuk sahibi olup olmama ve eğitim durumu gibi değişkenlerin etkisinin belirlenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Bu araştırma, tarama modelinde yürütülmüş bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini GSB merkez teşkilatı personelleri oluşturmaktadır. Örneklem grubu ise 300 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırma verileri Karakullukçu (2009) tarafından geliştirilen Serbest Zaman Değerlendirme Anketi tarafından toplanmıştır. Araştırma sürecinde elde edilen veriler yüz yüze anket yöntemi ile toplanmış olup SPSS-22 istatistik programında analiz edilmiştir. GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ait verilerin normallik varsayımlarını karşılama durumu çarpıklık ve basıklık değerlerinin referans alınması ile kontrol edilmiştir. Yapılan analizlerde frekans ve yüzde analizi ile tanımlayıcı istatistiklere ek olarak bağımsız gruplar t testi, tek yönlü anova analizi ve pearson korelasyon analizi gibi parametrik yöntemler tercih edilmiştir.

Bulgular: GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları toplam puanı ($2.53 \pm .51$) düşük, serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri boyutu ($2.81 \pm .40$) orta, spor durumu boyutu (2.58 ± 1.12) düşük, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri boyutu ($1.85 \pm .65$) düşük, spor yapılan mekanlar boyutu ($2.63 \pm .71$) orta ve spor yapma amaçları boyutu ($3.31 \pm .89$) ise orta düzeyde tespit edilmiştir. Ayrıca, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları cinsiyet, yaş grubu, medeni durum ve çocuk sahibi olma durumu kapsamında anlamlı düzeyde farklılaşma tespit edilmiştir ($p < .05$). Fakat serbest zaman değerlendirme alışkanlığında eğitim durumu kapsamında anlamlı fark bulunamamıştır ($p > .05$).

Sonuç: Araştırma sonunda, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının dūřuk dūzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir. Serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin puanlar incelendiğinde; cinsiyete gōre erkekler, yař grubuna gōre 26-33 yař grubundakiler, medeni duruma gōre bekar personeller ve çocuk sahibi olma durumuna gōre ise çocuğu olmayan katılımcılar lehine anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Fakat serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarında eğitim durumuna gōre katılımcı puanlarının birbirlerine denk olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Gençlik ve spor bakanlığı, merkez teşkilatı personeli, serbest zaman.

ABSTRACT

DETERMINING THE FREELY TIME EVALUATION HABITS OF THE CENTRAL ORGANIZATION OF THE MINISTRY OF YOUTH AND SPORTS

Kurt S. Aydin Adnan Menderes University Health Sciences Institute of Department of Physical Education and Sports Education, Master's Thesis, Aydin, 2021.

Objective: The main purpose of this research is to determine the leisure time habits of GSB central staff. The sub-objectives of the study are to determine the effect of variables such as gender, age group, marital status, whether or not to have children and educational status on the leisure time habits of GSB central organization personnel.

Material and Methods: This research is a research conducted in the scanning model. The universe of the research is composed of GSB central organization personnel. The sample group consists of 300 participants. Research data were collected by the Leisure Time Evaluation Questionnaire developed by Karakullukçu (2009). The data obtained during the research process were collected by face to face questionnaire method and analyzed in SPSS-22 statistics program. Meeting the normality assumptions of the data belonging to the leisure time habits of GSB central staff was checked by taking the skewness and kurtosis values as a reference. Parametric methods such as independent groups t test, one-way ANOVA analysis and Pearson correlation analysis were preferred in addition to frequency and percentage analysis and descriptive statistics.

Results: The total score ($2.53 \pm .51$) of leisure time activities of the staff of GSB central organization is low, the dimension of the types of activities in leisure time ($2.81 \pm .40$) is medium, the size of sports status is low (2.58 ± 1.12), the dimension of sports activities in leisure time ($1.85 \pm .65$), the size of the places where sports is done ($2.63 \pm .71$) is medium, and the dimension for sports purposes ($3.31 \pm .89$) is medium. In addition, a significant difference was found in the leisure time habits of GSB central organization personnel in terms of gender, age group, marital status and having children ($p < .05$). However, there was no significant difference between leisure time activities and educational status ($p > .05$).

Conclusion: At the end of the study, it was found that the leisure time habits of the staff of GSB central organization were at a low level. When the scores of leisure time habits are

examined; Significant results were obtained in favor of males by gender, those in the 26-33 age group by age group, single staff by marital status, and participants without children according to the status of having children. However, it has been determined that participant scores are equivalent to each other in leisure-time habits according to education level.

Keywords: Central organization staff, free time, youth and sports ministry.

1. GİRİŞ

Bu bölümde, Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) merkez teşkilatında görev yapan personellerin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine yapılan araştırmanın giriş bilgisi paylaşılmıştır. Bu minvalde öncelikle, araştırma probleminin tanımı ve kapsamı belirlenmiştir. Ardından araştırmanın amacı ve öneminden söz edilmiştir. Daha sonra araştırmanın varsayımları belirtilmiş ve sınırlılıklarından söz edilmiştir.

1.1. Problemin Tanımı

Zaman kavramı, belirli bir olay veya durum karşısında geçirilen, geçirilecek olan ya da geçmekte olan süre olarak tanımlanabilir. Bu kavram, çalışan insanlar açısından son derece önemlidir. Çünkü zaman sınırlı olan ve geçmişe dönmeye imkan vermeyen bir kavramdır (Aydoğan ve Gündoğdu, 2006).

Zaman kavramı üzerine yapılan araştırmalar, ortalama çalışma süresinin 10 saat olduğunu ve ev işlerine ayrılan sürenin ise 4 saat civarında olduğunu göstermektedir. Ortalama uyku süresinin 8 saat olduğu düşünüldüğünde, serbest zaman olarak geriye 2 saat kalmaktadır. Dolayısıyla, serbest zaman konusunda eksiklik yaşayan insanların kendilerini stresli hissetmektedirler. Bu durum da zaman kavramının etkili ve verimli kullanılmasını daha önemli kılmaktadır (Çelikten ve Yeni, 2004).

İş hayatı, yoğunluk durumu fark etmeksizin belli bir sınırdan sonra yorgunluk ve isteksizlik yaratmaktadır. Bu bağlamda çalışmaya ara vermek, iş saatleri arasında serbest zamanlar bırakmak çalışanlar için büyük bir kolaylık sağlamaktadır. İnsanların geneli çalışma saatleri dışındaki zamanlarda dinlenmekten ve hobileri ile uğraşmaktan zevk duymaktadırlar. Dolayısıyla, çalışma saatleri dışında kalan zaman dilimi, çalışan her insan için son derece önemlidir (Şahin, Akten ve Erol, 2009).

Geleneksel olarak toplumlar çalışma hayatındaki verimliliği toplum sorunu, serbest zamanı ise bireysel tercih ve problem şeklinde değerlendirmişlerdir. Serbest zaman sırasında

geliştirilen zihniyet ve beceriler salt kişi için değerli olmayıp ek olarak kişinin içinde olduğu iş hayatını da etkilemesi bakımından toplum için de öneme sahiptir. Gelişmişlik düzeyi yüksek ülkelerde bu durum düşünülerek, kişilerin serbest zamanlarını daha iyi değerlendirmeleri için çok farklı imkânlar geliştirmektedirler (Özdağ ve ark. 2009).

GSB, Türkiye’de sporun yönetilmesi adına merkez teşkilatı ve taşra teşkilatında görev yapmak üzere binlerce personeli ile görevlidir. Son derece dinamik bir yapıya sahip olan GSB’nin görev ve sorumluluklarında genç bireylerin istek ve ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar bağlamında inceleme ve araştırmalar yürütmek, gençlik çalışma ve projelerine ilişkin prensipleri tespit etmek, gençlik çalışma ve projeleri yapmak, spor faaliyetlerinin mevcut program kapsamında ve yönetmeliklere uygun olarak gerçekleştirilmesini kontrol etmek, ve spor alanında uygulanacak iş ve işlemlerin belirlenmesi hedefi ile gerekli çalışmaları yapmak, teşkilatlanma, federasyonların bağımsızlığı, spor tesisleri, eğitim, sponsorluk, sporcu sağlığını koruyabilmek adına çalışmalar, uluslararası organizasyonlara ilişkin çalışmaları programlamak, değerlendirmek ve denetimini yapmak, spor kuruluşlarının kurulmasına ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasları tespit etmek yer almaktadır (Kocabeyoğlu, 2018).

Söz konusu görev ve sorumlulukların belirlenen program dahilinde yürütülmesinde GSB merkez teşkilatındaki personeller yetkilidir. Bu personellerin büyük bir bölümü günün çalışma zamanlarını masa başında geçirmektedir. Ulusal ve uluslararası etkinliklerde görevli GSB merkez teşkilatı personelleri da diğer personellere nazaran aktif çalışma şartlarına sahiptirler. Dolayısıyla, GSB merkez teşkilatının mesleki görev ve sorumluluklarının farklı olduğu ve buna bağlı olarak serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının da çeşitlilik gösterdiği söylenebilir. Ayrıca, cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi ve ekonomik durum gibi demografik özellikler de GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına etki edebilmektedir. Bu durum GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zamanı değerlendirme alışkanlıklarında farklılaşmaya neden olabilmektedir. Bu nedenle çalışmada GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

1.2. Amaç

GSB merkez teşkilatında görev yapan personellerin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının belirlenmesi, bu araştırmanın temel amacıdır. Bu kapsamda, araştırma sürecinde yanıt aranan sorular şunlardır:

1. GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zamanlarında yaptıkları etkinlik türleri nelerdir?
2. GSB merkez teşkilatı personeli serbest zamanlarında spor yapmakta mıdır?
3. Serbest zamanlarında spor yapan GSB merkez teşkilatı personelinin yaptığı sportif etkinlikler nelerdir?
4. Serbest zamanlarında spor yapan GSB merkez teşkilatı personelinin sportif etkinliklere katıldıkları mekânlar nerelerdir?
5. Serbest zamanlarında spor yapan GSB merkez teşkilatı personelinin spor yapma amaçları nelerdir?
6. GSB merkez teşkilatı personeli serbest zamanlarını cinsiyet, yaş grubu, medeni durum, çocuk sahibi olup olmama ve eğitim durumu gibi değişkenler açısından nasıl değerlendirmektedir?

1.3. Önem

Zamanı iyi kullanabilmek, insanın kendisine, çalışma hayatına, sosyal hayatına, dinlenme ve eğlenmesine, biyolojik ve fizyolojik ihtiyaçların karşılanmasına ayırdığı zaman birimleri arasında dengeyi iyi kurabilmesine bağlıdır. Serbest zaman çift yönlü olup; sanat, müzik ve bilimden zevk alma, sağlık, kuvvet ve yeteneklerimizi geliştirme ve yaratıcılığımızın açığa çıkmasını sağlayabileceği gibi bunların tam tersine başıboşluk, sıkıntı, bunalım ve düzensizliği doğurabilir. Toplumların tarihlerine bakıldığı zaman, çalışma (iş) anında ne yapıldığından çok serbest zaman sırasında yapılan veya yapılmayan şeylerden dolayı ilerlemiş veya gerilemiş oldukları görülmektedir. Öyleyse serbest zamanı en iyi şekilde değerlendirmek günümüzün önemli uğraşı olmalıdır. Çalışan milyonlarca memurun işi gereği

sürekli oturur pozisyonda olması, sedanter bir hayat tarzını benimsemesi sağlık açısından tehdit edici bir durumdur (Zorba, 2007).

İlgili literatür incelendiğinde, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlığı üzerine bir araştırmanın halihazırda mevcut olmadığı belirlenmiştir. Bu durum, literatürde yer alan bir boşluğu göstermesi bakımından önemlidir. Bu bağlamda yapılacak olan bu araştırma, literatürü daha zengin hale getirecektir. Ayrıca, bu araştırmanın ileride benzer konularda yapılacak olan araştırmalara yol göstereceği düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Araştırma yürütülürken kabul edilen varsayımlar şu şekildedir:

1. Araştırmaya ait örneklem grubunun evreni temsil edebilecek niteliklere sahip olduğu,
2. Serbest Zaman Değerlendirme Anketi'nin GSB merkez teşkilatında görev yapan personellerin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarını tespit edebilmekte uygun niteliklere sahip olduğu,
3. Araştırma sonunda elde edilen sonuçların GSB merkez teşkilatında görev yapan personellerin tamamına genellenebilecek düzeyde olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma yürütülürken karşılaşılan sınırlılıklar şu şekildedir:

1. Örneklem bakımından GSB merkez teşkilatında görev yapan personellerle,
2. Katılımcı sayısı bakımından 300 kişiyle,
3. Toplanan veriler bakımından Personel Tanıtım Formu ve Serbest Zaman Değerlendirme Anketi'nden toplanan verilerle,
4. Veri türü bakımından nicel verilerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Serbest Zaman: Bireylerin memnuniyet düzeylerini ve kişisel doyumlarını yükselten, kendistedikleri gibi kullanabildikleri zaman dilimi olarak ele alınmalıdır (Özdemir ve ark., 2006).

Alışkanlık: İnsanların hayatında sürekli var olan, yaşantısında etkili ve belirleyici rolü bulunan, fiziksel, duygusal, zihinsel ve toplumsal tutumlarına yön veren kişiliklerini ve karakterlerini oluşturan davranışlardır (Orhan, 2017).

2. GENEL BİLGİLER

Bu bölümde, GSB merkez teşkilatında görev yapan personellerin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine yapılan araştırmanın literatür bilgisi paylaşılmıştır. Bu bağlamda, serbest zaman kavramı hakkında bilgiler verilmiştir. Daha sonra serbest zaman katılımını etkileyen faktörler açıklanmıştır. Ayrıca, serbest zamana ait etkinlik türleri hakkında bilgi verilmiştir. Ek olarak serbest zaman etkinliklerinin faydaları ve engelleri üzerinde durulmuştur. Son olarak, serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine yapılan araştırmalar hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Serbest Zaman

Zaman kavramı, bütün insanlar için önemli bir kavramdır. Bu kavramın insanlar için önemli olmasının sebebi geri kazanılması imkansız olmasından kaynaklıdır. Dolayısıyla her insanın zamanını verimli bir şekilde planlaması gerekmektedir. Zamanını doğru şekilde planlayan insanların kendilerine ayırdıkları serbest zaman miktarı da artmaktadır (Öztaş, 2019).

Serbest zaman kavramına ilişkin etimoloji ele alındığında; bu kavramın birçok dilde farklı biçimde türediği tespit edilmiştir. Örnek olarak; “leisure” kavramı İngiliz dilinde “serbest zaman” kavramını karşılarken; “loisir” kavramı ise Fransız dilinde “boş zaman” manasına gelmektedir. Ek olarak, İngiliz dilindeki “izin vermek” anlamı taşıyan “license” kavramı ile “serbestlik” manasındaki “liberty” kavramları Latince bir kavram olan “licere” kavramından türetilmiştir (Jenkins ve Pigram, 2003).

Serbest zaman kavramına ilişkin tanımlar değerlendirildiğinde, bu kavrama ilişkin standart bir tanım olmadığı belirlenmiştir. Örnek olarak; Tezcan (1993) tarafından yapılan tanımda, bireylerin bütün zorunluluklardan arındığı, özgür bir biçimde tercih ettiği etkinliklere ayırdıkları zaman dilimi “serbest zaman” kavramını karşılamaktadır. Ayrıca, Özşaker (2012) ‘in serbest zaman tanımında, kişisel doyum, yaratıcılık, dinlendiricilik ve doyuma ulaşma üzerine dikkat çekilmiştir. Bu bağlamda serbest zaman, bireylerin

memnuniyet düzeylerini ve kişisel doyumlarını yükselten, kendi istedikleri gibi kullanabildikleri zaman dilimi olarak ele alınmalıdır (Özdemir ve ark., 2006).

Sanayi inkılabı ile insan yaşamında köklü değişiklikler gerçekleşmiştir. İnsanların yaptıkları pek çok işin makinelere bırakıldığı şu dönemde, insanların gün ve zaman kavramını yeniden kurgulanmasına önayak olmuştur. Bu bağlamda, pek çok ülkede iş hayatı için ayrılan zaman günde sekiz saate ve haftada kırk saate indirilmiştir. Bireylerin iş hayatına yönelik yapılan düzenlemeler neticesinde, insanların kendilerine ayırdıkları zaman dilimlerinde olumlu bir artış oluşmuştur (Mirzeoğlu, 2003).

Son yıllarda hızla gelişen teknoloji, insanların yaptıkları işleri daha pratik hale getirmiş olup zaman ve emek bakımından daha ekonomik bir hal almıştır. Bu durum, insanların serbest zaman etkinliklerine ayırdıkları süreyi yükseltmiştir. Serbest zaman etkinlikleri sayesinde, bireylerin kişisel gelişimleri ve psikolojik iyi oluş düzeyleri artmaktadır. Özellikle iş yaşamının getirdiği zorluklar düşünüldüğünde serbest zaman ve serbest zamanda yapılan etkinliklerin önemi ortaya çıkmaktadır (Veal, 1992).

Serbest zaman kavramının odak noktası, bireyleri üretime desteklemektir. Çünkü, serbest zamanın alt metninde bireylerin kaliteli vakit geçirmeleri kadar dinlenmeleri ve daha üretken olmaları yatmaktadır. Bu bağlamda serbest zaman, bireylerin çevrelerindeki diğer bireylerden bağımsız olarak eğlenmelerini ve yaratıcılığını geliştirmelerini sağlamalıdır (Çoruh ve Karaküçük, 2014).

Serbest zaman kavramı özetle; beslenme, uyuma ve cinsellik benzeri temel bedensel ihtiyaçları karşılama ve aile ile iş hayatından arta kalan zaman dilimidir. Bu dilimde, bireyler tercihlerine bağlı olarak grup ile ya da yalnız olarak faaliyetler yapmaktadırlar (Sevil ve ark.,2012).

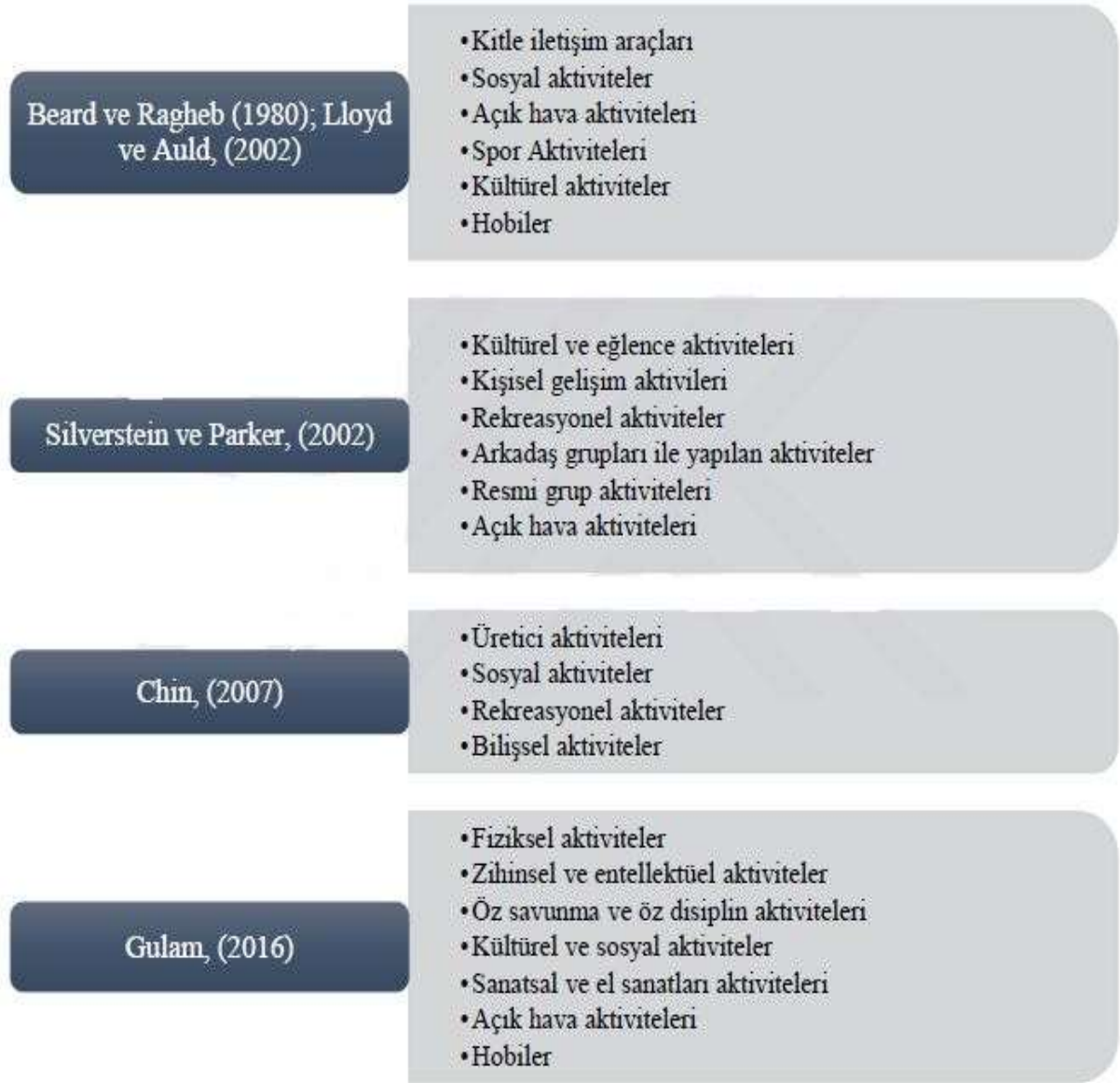
2.1.1. Serbest Zaman Katılımını Etkileyen Faktörler

Her bireyin serbest zamanını değerlendirme alışkanlığı diğer bireylerden farklıdır. Bu farklılığa sebebiyet veren pek çok etmen faktör vardır. Bu faktörler şu şekilde ele alınabilir (Torkilsen, 2005):

- 1. Bireysel ve Ailesel Faktörler:** Bireylerin kişilikleri, istek ve ihtiyaçları, ilgi alanları, fiziksel ve sosyal becerileri, üyesi oldukları kültür ile yaşamsal amaçları çerçevesinde ortaya çıkan kişisel faktörlerin en önemlileri; Cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuk sayısı ve eğitim düzeyidir.
- 2. Sosyal ve Durumsal Faktörler:** Serbest zamanlara katılıma etki eden sosyal ve durumsal faktörler; kişilerin ev ortamları, çalışma ortamları, gelir düzeyleri, sosyal ortamları ve sosyal görevleridir. Serbest zamanları değerlendirme davranışının ana belirleyicisi zamanın kullanılabilirliğidir. Ek olarak, insanların zamanı kullanım şekilleri ve alışkanlıkları ise, onların serbest zaman katılımına etki eden durumsal etmendir.
- 3. Fırsatlar:** Serbest zaman katılımında kişiler verilen kaynakların ve hizmetlerin fiziksel, ekonomik ve sosyal bağlamda erişilebilirliği noktasında farklı biçimlerde fırsatlar sunulabilmektedir. Fırsatları, serbest zaman etkinliklerine katılabilme imkanı olarak da adlandırabiliriz.

2.1.3. Serbest Zaman Etkinlik Türleri

Literatürde serbest zaman etkinlik türlerine ilişkin standart bir kategorizasyon yoktur. Dolayısıyla, serbest zaman etkinlik türleri her araştırmacı tarafından farklı şekilde tasnif edilmiştir. Yapılan tasniflerden literatürde en çok kabul görenler Şekil 1’de paylaşılmıştır (Serdar, 2020).

Şekil 1. Serbest Zaman Etkinlik Türleri

Şekil 1’den hareketle, serbest zaman etkinlik türleri incelendiğinde; yapılan etkinliklerin genel olarak sosyal ve kültürel içerikli etkinlikler olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, kişisel gelişim etkinlikleri, spor etkinlikleri ve hobiler de serbest zaman etkinliklerinin çekirdeğini oluşturmaktadır. Ayrıca bu etkinliklerin bireylerin tercihlerine göre tek başına yapılabilirken grup halinde de yürütülebilir. İlgili gruplar; aile, arkadaş çevresi veya daha önceden tanınmayan kişilerin katılımı ile oluşturulur (Serdar, 2020).

2.1.4. Serbest Zamanın Faydaları

Serbest zamanın faydaları kavramı, kişilerin serbest zaman etkinliklerine katılımları esnasında serbest zaman amaçlarına ne derecede ulaştıklarını ya da ne düzeyde fayda sağladıklarına göre değerlendirilen bir kavramdır (Kuo, 2013). Bu kavram, subjektif yargılar içermekte olup, kişilerin bireysel tecrübeleri ve duygularıyla ilişkilidir (Ho, 2008). Bu bağlamda, serbest zaman faydalarının değerlendirilmesi duygusal deneyim olup, serbest etkinliklerinin kişilerin serbest zaman amaçlarına ulaşmalarına yardımcı olmaktadır (Huang ve ark., 2014). Hsieh (2009)'e göre, serbest zaman faydaları bireysel şartların güzelleştirilmesi ve kişisel isteklerin karşılanması hedefiyle serbest zamanlarında farklı etkinliklere katılan kişilerin deneyimsel algıları şeklinde tanımlanmaktadır.

Iwasaki (2006) serbest zamanın bireylerin değerli bir hayat yaşamalarına ve yaşam kalitelerini ileri seviyelere taşımalarına yardımcı olabileceğini ifade etmiştir. Dolayısıyla serbest zamanın faydaları anlamlı bir hayat yaşamayı sağladığı bakımından önemlidir. Siegenthaler (1997) ise negatif hayat şartlarında, kişilerde meydana gelen negatif faktörlerin azaltılmasında serbest zamanların yardımcı olabileceğini belirtmiştir. Coleman (1993) ise akran ya da akrabayla serbest zaman etkinliklerine katılım göstermenin kişilerin ruhsal, duyuşsal ve psikolojik sağlıklarının gelişmesini destek olacağını ifade etmiştir. Bu sebepler bağlamında, serbest zaman etkinliklerine katılım gösteren kişilerin sağladıkları faydalar, onların yaşamlarında daha pozitif gelişmeler elde etmek hedefiyle temel olan hayat verimliliğini belirli bir düzeyde tutabilir (Kim ve ark., 2018). Serbest zamanın faydaları literatürde çeşitli biçimlerde kategorize edilmektedir. En yaygın kullanılan kategorizasyon Hung (2012) tarafından yapılmıştır. Hung (2012)'a göre, serbest zamanın faydaları; bedensel, ruhsal ve sosyal faydalar olacak şekilde üç temel başlık halinde ele alınmaktadır.

1. Bedensel Faydalar: Serbest zaman etkinliklerine katılım gösteren kişilerin bedensel olarak kazandıkları faydalardır. Bu faydalar, beden sağlığının iyileştirilmesi, rahatsızlıkların kontrol altında tutulması, enerjinin geri kazanılması ve vücut kitle indeksinin olması gerektiği yerde yer alması gibi faydalar kazandırmaktadır (Bright, 2000). Ayrıca, kişilerin serbest zaman etkinliklerine ilişkin yeteneklerinin geliştirilmesi, dinlenme ve enerji salınımına katkı vermektedir (Chen, 2001). Bununla birlikte, serbest zaman etkinlikleri kişilerin beden kaslarını harekete geçirerek enerji tüketimini yükseltmektedir (Goldberg ve King, 2007).

2. **Ruhsal Faydalar:** Serbest zaman etkinliklerine katılım gösteren kişiler etkinlikler neticesinde özgürlük duygusu, benlik saygısının gelişmesi, anksiyete, endişe ve bunalım azalımı şeklinde faydalar sağlamaktadır (Chen, 2001; Ho, 2008). Kişilerin serbest zaman etkinliklerine katılım göstermeleri onların negatif hislerini azaltmakta ve subjektif mutluluk düzeylerini ileri seviyelere taşımaktadır (Sato ve ark., 2014). Ruhsal bakımdan serbest zaman etkinlikleri kişilerin zihinsel yeteneklerini ve duygusal refah düzeylerini artırmaktadır (Ferreira ve ark., 2015).
3. **Sosyal Faydalar:** Yapılan araştırmalar, serbest zaman etkinliklerine katılım gösteren kişilerde aile bağlarının daha derin bir hal aldığı ve sosyal ilişki yeteneklerinin ilerlediği belirlenmiştir (Bammel ve Burrus 1996). Serbest zaman etkinlikleri kişilerin kimliklerini geliştirilmesine imkan sağmalasına ek olarak kişilerarası iletişimin ve farklı kültürel tecrübelerin deneyimlenmesine imkan oluşturması bakımından kişilerde negatif duyguların düşmesini sağlamaktadır (Kim ve ark., 2017). Bireyler, serbest zamanlarını kendilerini doğru ifade edebilmek ve yeteneklerini geliştirebilmek için eşsiz bir fırsat yakalamaktadır. Bu durum, kişilerin sosyal statülerinin ve hayat kalitelerindeki yükselmeye zemin hazırlamaktadır (Huang ve ark., 2014).

2.1.5. Serbest Zaman Engelleri

Günümüzde her insanın serbest zamanını değerlendirme alışkanlıkları farklıdır. Bunun sebebi, kültürel, bedensel, psikolojik ya da ekonomik olabilimektedir (Roberts, 2011; Gürbüz ve Henderson, 2014). Fakat, kişilerin serbest zaman etkinliklerine katılımlarının pozitif faydalarının olmasına karşın insanların farklı sebepler bağlamında bu etkinliklere katılım gösteremediklerini veya farklı engeller nedeniyle katılamadıklarını belirtmişlerdir. Serbest zaman engelleri kavramı üzerine araştırma yapan ilk araştırmacı, Crawford ve Godbey'dir. Bu kişikere göre serbest zaman katılımına engel olan faktörler;

kişisel, kişiler arası ve yapısal olmak üzere üç ana başlık halinde kategorize edilmiştir (Sarol, 2017).

1. **Kişisel Engeller:** Kişilerin serbest zaman etkinliklerine katılımına engel olan etmenler onların temel yetenek eksiklikleri, sağlık durumları ve katılıma yönelik var olan algıları gibi psikolojik durumlar ile tutumlarla ilişkili durumdadır. Bir başka söylemle, kişilerin

algıladıkları becerileri, zindelik seviyeleri, benlik saygıları aktiviteye ilişkin ilgileriyle güvenleri gibi psikolojik etmenlerle ilgili durumlardır (Alexandris ve ark., 2008).

2. **Kişiler Arası Engeller:** Kişiler arası etkileşimin veya kişilerin nitelikleriyle ilişkinin bir neticesi olarak isimlendirilen kişiler arası engellere (Carroll ve Alexandris, 1997), kişiler arası etkileşim ve arkadaşlık, aile ve diğer çevreyle olan ilişkiler örnek verilebilir (Jun ve Kyle, 2011; Sarol, 2017).
3. **Yapısal Engeller:** Bireylerin serbest zaman aktivitelerine katılımları için ihtiyaç duydukları kaynakların bulunmamasıyla ilgili olan dış engellerdir (Alexandris ve ark., 2002). Serbest zaman etkinliklerine katılımı etkili olan yapısal engellere örnek olarak; ekonomik problemler, kaynak eksikliği, yetersiz spor tesisleri, erişilebilirlik ve hizmet benzeri etmenler şeklindedir (Godbey ve ark., 2010).

Kişisel engeller, teorinin ilk sırasında yer alan engellerdir. Buna göre, serbest zaman etkinliklerine katılım noktasında kişilerin tercihlerine etki etmektedir (Alexandris ve ark., 2017). Crawford ve Godbey tarafından önerilen serbest zaman engeller teorisi serbest zamanları sosyal bir psikolojik bakımdan değerlendirebilmek adına kavramsal bir çerçeve sunmasına karşın, kişilerin serbest zaman alışkanlıklarına sosyo-kültürel açıdan değinilmemiştir (Gürbüz ve Henderson, 2014). Bu sosyo-kültürel yönler toplumların ideolojileri, değerleri, dini ve sosyal yapıları başta olmak üzere insanların hayatları ile ilgili durumdadır (Shaw ve Henderson, 2005).

Serbest zaman katılımına engel teorisi bir bütün olarak değerlendirildiğinde, kişilerin serbest zamanları değerlendirme şekilleri, etkinliklerin tipi ve gerçekleştirilecekleri yerler kapsamında farklılık olabilmektedir. Kişilerin, bu etkinliklerden hangisine katılacağı onların, psikolojik ve fiziksel özelliklerine, cinsiyetlerine, eğitim düzeylerine, sahip oldukları imkanlara ve yeteneklerine bağlı olarak farklılaşabilmektedir (Köybaşı, 2006). Bir başka söylemle, serbest zaman etkinliklerinin farklılığı referans alındığında, serbest zamanların nasıl değerlendirileceği konusunda bireyler kendi tercihlerini yapmaktadırlar (Sedighi ve ark. 2016).

2.2. İlgili Araştırmalar

Karaca (2015)'nin araştırmasında, üniversite öğrencilerinde psikolojik iyi olma, baş etme ve serbest zaman katılımı arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, araştırmaya Burdur'da öğrenim gören 800 (400 kadın ve 400 erkek) üniversite öğrencisi

katılmıştır. Araştırma sonunda, üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi olma düzeyleri ile serbest zaman engelleriyle ve serbest zaman egzersizleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca, serbest zaman egzersizlerinde cinsiyete dayalı olmak üzere fark saptanmış iken serbest zaman engellerinde cinsiyet bağlamında fark bulunamamıştır.

Parlak Yıldız (2017) yüksek lisans tezinde, tenis oynayan bireylerin serbest zaman katılımları üzerindeki çeşitli etmenlerin etkisini incelemiştir. Araştırma amacı kapsamında, 4 farklı tenis kulübüne üye olan 253 bireyden veri toplanmıştır. Araştırma sonunda, kadın tenisçilerin kadınsılık cinsiyet rollerinden etkilenerek serbest zamanlarını değerlendirdikleri ve buna bağlı olarak erkek bireylerin de erkeksilik cinsiyet özellikleri etkisi altında serbest zamanlarını değerlendirdikleri belirlenmiştir.

Özkan (2018)'in çalışmasında, kamu kurumlarında çalışan bireylerin serbest zamanlarında etkinliklere katılımlarını kolaylaştıran ve zorlaştıran etmenler incelenmiştir. Bu kapsamda, Kütahya ilindeki kamu kurumlarında çalışmakta olan 457 bireye ulaşılmıştır. Araştırma sonunda, cinsiyet değişkenine bağlı olarak serbest zaman etkinliklerine katılımı kolaylaştıran etmenlerin anlamlı şekilde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, yaş grubu ve eğitim durumu değişkenleri kapsamında hem serbest zaman etkinliklerine katılımı kolaylaştıran etmenler hem de serbest zaman etkinliklerine katılımı zorlaştıran etmenlerde anlamlı fark belirlenmiştir.

Yasav (2019)'ın araştırmasında, madde kullanımı olan ve denetimli serbestlik uygulamasına tabi olan bireylerin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları ele alınmıştır. Bu kapsamda, araştırma sürecinde tanımlayıcı ve karşılaştırmacı analizler yapılmıştır. Araştırma sonunda, katılımcıların bağımlılık düzeyleri ile serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları arasında anlamlı ilişki bulunurken demografik bilgilere dayalı fark bulunamamıştır.

Özcan (2019) tarafından yapılan araştırmada, LGBTİ bireylerin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları, egzersiz düzeyleri ve motivasyonları arasındaki ilişki ele alınmıştır. Araştırma amacı bağlamında, 75 LGBTİ bireyden veri toplanmıştır. Araştırma sonunda, LGBTİ bireylerin ait oldukları yaş grubuna bağlı olarak serbest zaman motivasyonlarında anlamlı değişiklikler olduğu saptanmıştır. Ayrıca, serbest zaman engellerinin LGBTİ bireylerin serbest zaman egzersiz düzeylerinde anlamlı değişiklik oluşturduğu belirlenmiştir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına yönelik yapılan bu araştırmanın metodoloji bilgisine yer verilmiştir. Dolayısıyla ilk olarak, araştırmaya ait model tanıtılmıştır. Ardından araştırmanın evreni açıklanıp örneklem grubu hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra araştırma sürecinde kullanılan veri toplama araçları hakkında detaylı açıklama yapılmıştır. Bu kapsamda Personel Tanıtım Formu ve Serbest Zaman Değerlendirme Anketi'ne yönelik bilgiler verilmiştir. Son olarak, araştırma sürecinde toplanan verilerin analiz yöntemlerine ilişkin kullanılan testler açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın konusu, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarıdır. Bu kapsamda araştırma, tarama modelinde yürütülmüştür. Tarama modelinde yürütülen araştırmalar, büyük örneklem gruplarından toplanan veriler kapsamında tanımlayıcı bulgulara ulaşan araştırmalardır (Fraenkel ve Wallen, 2006). Yapılan bu tespitler, araştırmanın bağımlı değişkenlerine ait ölçümlenen mekan, zaman, alışkanlık ya da seviye benzeri betimsel bilgilerden meydana gelmektedir (Wellington, 2006).

3.2. Evren ve Örneklem

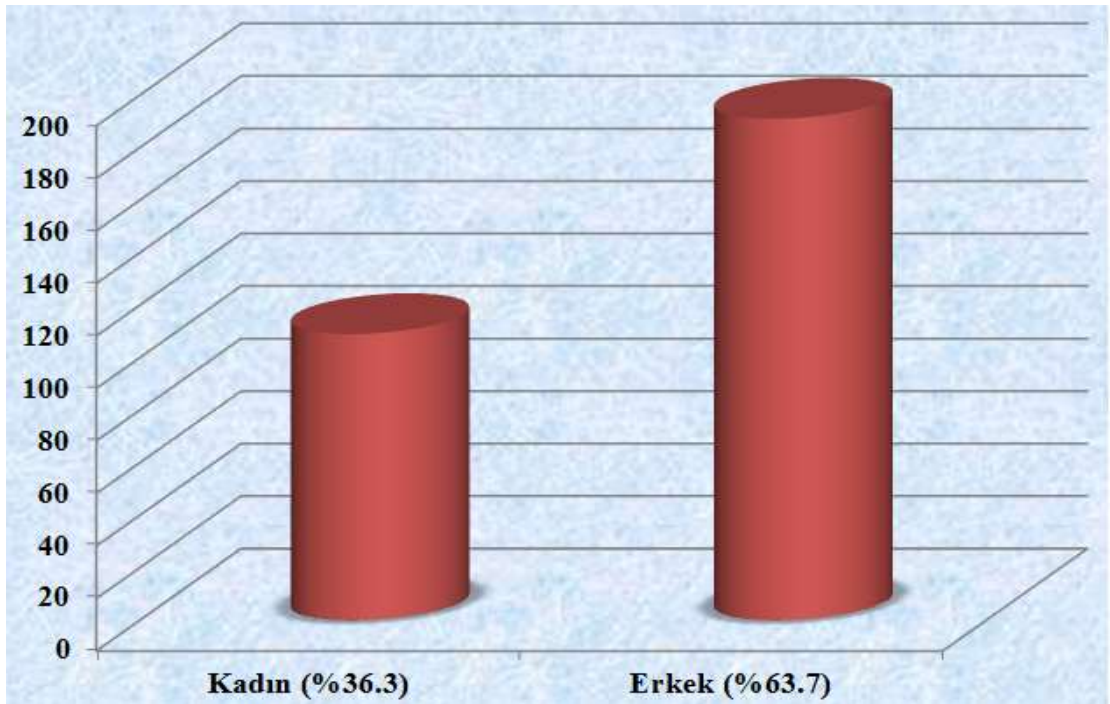
Bu araştırmanın evreni, GSB merkez teşkilatı personelidir. Araştırmanın örneklem grubu ise 300 personelden oluşmaktadır. Tarama modelindeki bir araştırmada ölçeklerdeki madde sayısının en az 5 katı kadar katılımcıya ulaşmak gerekmektedir (Tavşancıl, 2002). Serbest Zaman Değerlendirme Anketi'nin toplam madde sayısı 50'dir. Bu kapsamda araştırmaya ait örneklem en az 250 personelden oluşmalıdır. Fazla sayıda katılımcıdan

toplanan verilerin daha güvenilir sonuçlar vereceği göz önünde bulundurulduğunda, araştırma 300 personelin katılımı ile yürütülmüştür. Bununla ilgili olarak; Comrey ve Lee (1992)'ye göre 300 katılımcı bir araştırmanın güvenilir sonuçlar vermesi bakımından yeterlidir.

Tablo 1. GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Cinsiyetlerine İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Demografik Bilgi	Alt Grup	<i>f</i>	%	% (Birikimli)
Cinsiyet	Kadın	109	36.3	36.3
	Erkek	191	63.7	100.0
Toplam		300	100.0	

Tablo 1'e göre, araştırmaya katılan GSB merkez teşkilatı personelinin cinsiyet dağılımı değerlendirildiğinde; %36.3'ünün (109 personel) kadın ve %63.7'sinin (191 personel) ise erkek olduğu saptanmıştır.

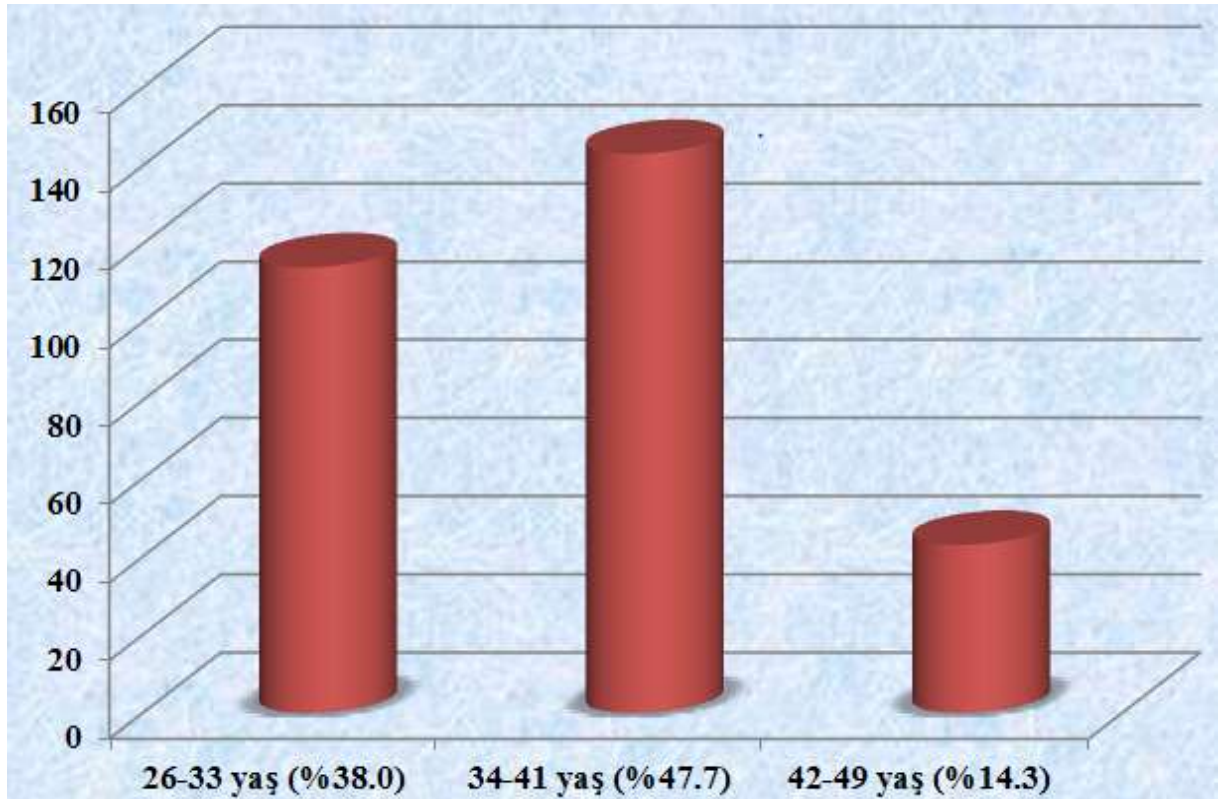

Şekil 2. GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Cinsiyet Dağılımı

Tablo 2. GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Yaş Gruplarına İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Demografik Bilgi	Alt Grup	<i>f</i>	%	% (Birikimli)
Yaş Grubu	26-33 yaş	114	38.0	38.0
	34-41 yaş	143	47.7	85.7
	42-49 yaş	43	14.3	100.0
Toplam		300	100.0	

Tablo 2'ye göre, araştırmaya katılan GSB merkez teşkilatı personelinin yaş grubu dağılımı değerlendirildiğinde; %38.0'inin (114 personel) 26-33 yaş, %47.7'sinin (143 personel) 34-41 yaş ve %14.3'ünün (43 personel) ise 42-49 yaş grubunda olduğu saptanmıştır.

Şekil 3. GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Yaş Grubu Dağılımı

Tablo 3. GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Medeni Durumlarına Yönelik Frekans ve Yüzdeler

Demografik Bilgi	Alt Grup	<i>f</i>	%	% (Birikimli)
Medeni Durum	Evli	188	62.7	62.7
	Bekar	112	37.3	100.0
Toplam		300	100.0	

Tablo 3'e göre, araştırmaya katılan GSB merkez teşkilatı personelinin medeni durum dağılımı değerlendirildiğinde; %62.7'sinin (188 personel) evli ve %37.3'ünün (112 personel) ise bekar olduğu saptanmıştır.

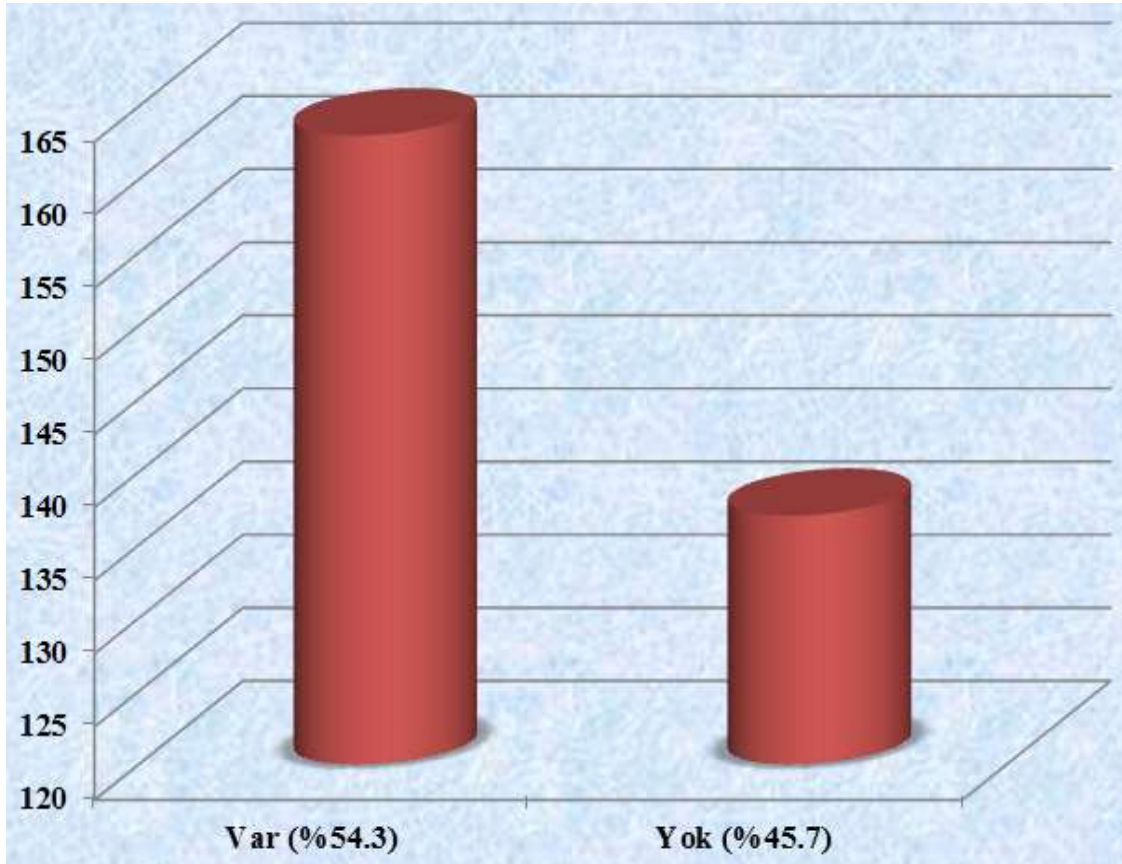

Şekil 4. GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Medeni Durum Dağılımı

Tablo 4. GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Çocuk Sahibi Olma Durumlarına İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Demografik Bilgi	Alt Grup	<i>f</i>	%	% (Birikimli)
Çocuk Sahibi Olma Durumu	Var	163	54.3	54.3
	Yok	137	45.7	100.0
Toplam		300	100.0	

Tablo 4'e göre, araştırmaya katılan GSB merkez teşkilatı personelinin çocuk sahibi olma durumuna ilişkin dağılım değerlendirildiğinde; %54.3'ünün (163 personel) çocuk sahibi olduğu ve %45.7'sinin (137 personel) ise çocuk sahibi olmadığı saptanmıştır.

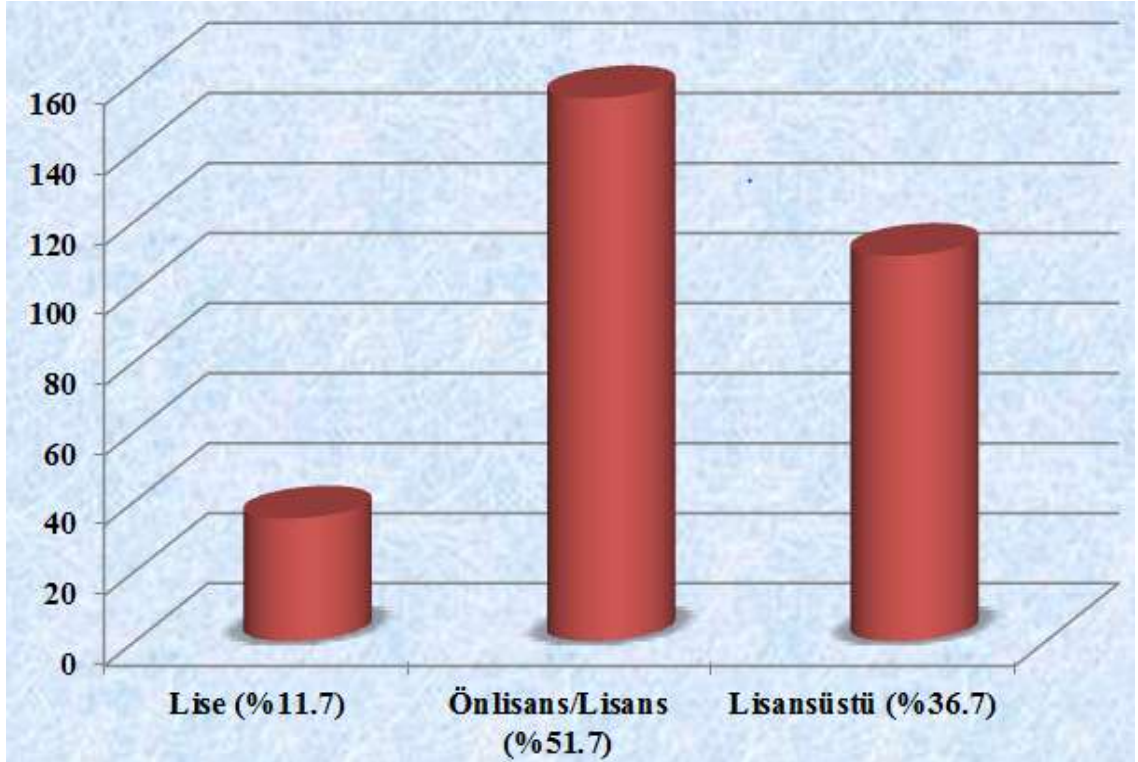
Şekil 5. GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Çocuk Sahibi Olma Durumu Dağılımı

Tablo 5. GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Eğitim Durumlarına İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Demografik Bilgi	Alt Grup	<i>f</i>	%	% (Birikimli)
	Lise	35	11.7	11.7
Eğitim Durumu	Önlisans/Lisans	155	51.7	63.3
	Lisansüstü	110	36.7	100.0
Toplam		300	100.0	

Tablo 5'e göre, araştırmaya katılan GSB merkez teşkilatı personelinin eğitim durumu dağılımı değerlendirildiğinde; %11.7'sinin (35 personel) lise, %51.7'sinin (155 personel) önlisans/lisans ve %36.7'sinin (110 personel) ise lisansüstü programlardan mezun olduğu saptanmıştır.

Şekil 6. GSB Merkez Teşkilatı Personelinin Eğitim Durumu Dağılımı

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında, GSB merkez teşkilatı personelinin kişisel bilgilerine ait veriler Personel Tanıtım Formu ve serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ait veriler ise Serbest Zaman Değerlendirme Anketi ile toplanmıştır.

3.3.1. Personel Tanıtım Formu

Personel Tanıtım Formu, GSB merkez teşkilatı personellerinin demografik bilgilerini ölçen 5 kategorik sorudan meydana gelmektedir. Bu form kapsamında cinsiyet, yaş grubu, medeni durum, çocuk sahibi olma durumu ve eğitim durumu bilgileri elde edilmiştir. Personel Tanıtım Formu'nun örneği Ekler bölümünde paylaşılmıştır.

3.3.2. Serbest Zaman Değerlendirme Anketi

Serbest Zaman Değerlendirme Anketi, Adalet Bakanlığı personelinin serbest zaman alışkanlıklarını değerlendirebilmek amacıyla Karakullukçu (2009) tarafından geliştirilmiştir. Anketin orijinal nüshasında 2 bölüm yer almaktadır. Birinci bölümde, katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin sorular yer alırken ikinci bölümde katılımcıların serbest zaman alışkanlıklarını değerlendirebilmek amacıyla geliştirilmiş sorular bulunmaktadır.

Serbest Zaman Değerlendirme Anketi, 50 sorudan oluşan 5'li likert yapıda bir ölçektir. Dolayısıyla katılımcılar ankette bulunan ifadeleri 1-5 arasında derecelendirilip alışkanlık düzeyleri hakkında bilgi vermektedir. Anketin serbest zaman alışkanlıklarına yönelik bölümü, 5 boyuttan oluşmaktadır. Bu bölümler; serbest zamanda yapılan etkinlik türleri, spor durumu, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri, spor yapılan mekanlar ve spor yapma amaçlarından meydana gelmektedir.

Serbest zamanlarda yapılan etkinlikler boyutu, 16 ifadeden oluşmaktadır. Bu sorular; dinlenme, kitap okuma, müzik dinleme, televizyon izleme, sinemaya gitme, alışveriş yapma, spor yapma, sosyal etkinliklere katılım gösterme, aile ile vakit geçirme, komşu ve akraba ziyaretleri, arkadaşlarla sohbet etme, kafeteryaya gitme, eğlence merkezlerine gitme, hobileri ile ilgilenme, internette gezinme ve ava gitme benzerinde serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarını belirlemeye yöneliktir.

Spor durumu boyutu, 2 sorudan oluşmaktadır. Bu sorularda, GSB merkez teşkilatı personelinin spor ile ilgilenme durumları incelenmiştir. Bu bağlamda, spor yapma ve spor müsabakalarını izleme alışkanlarına yönelik veriler toplanmıştır.

Serbest zamanlarda yapılan etkinlikler boyutu, 18 ifadeden oluşmaktadır. Bu ifadeler; yürüyüş, yüzme, futbol, jimnastik, voleybol, kürek, binicilik, bisiklet, kayak ve vücut geliştirme benzeri sporların yapılma durumlarına yöneliktir.

Spor yapılan mekanlar boyutu, 5 ifadeden oluşmaktadır. Bu mekanlar; ev, üniversitelere ait spor tesisleri, özel spor tesisleri, kulüplere ait spor tesisleri ve doğada spor yapmaya yöneliktir.

Spor yapma amacı boyutu, 9 ifadeden oluşmaktadır. Bu kapsamda, katılımcıların sağlık, zevk alma, alışkanlık, serbest zamanı değerlendirme, yeni arkadaşlar edinme ve verimlilik gibi amaçlara yönelik spor yapma durumu incelenmiştir.

Tablo 6. Serbest Zaman Değerlendirme Anketine Yönelik Güvenirlilik Katsayıları

Boyut	Soru Sayısı	Güvenirlilik Katsayısı	Güvenirlilik Durumu
Toplam	50	.94	Yüksek
Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri	16	.72	Orta
Spor Durumu	2	.79	Orta
Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri	18	.92	Yüksek
Spor Yapılan Mekanlar	5	.70	Orta
Spor Yapma Amaçları	9	.87	Yüksek

Tablo 6'ya göre, GSB merkez personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin toplam puanı ile serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri ve spor yapma amaçları yüksek düzeyde güvenilir sonuçlar vermiştir. Fakat serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, spor durumu ve spor yapılan mekanlar boyutları ise orta düzeyde güvenilir sonuçlar vermiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırma, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine yapılmış bir çalışmadır. Araştırmanın ilk basamağında, etik kurul izni alınmıştır. Gerekli izinler alınıp veri toplama araçları belirlendikten sonra anket yöntemi ile araştırma verileri toplanmıştır. Veri toplama işlemi yüz yüze gerçekleştirilmiş olup öncelikle katılımcılara araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra Gönüllü Olur Formu imzalatılmış ve araştırma anketleri katılımcı ile paylaşmıştır. Gönüllülük ilkesine dayalı olarak toplanan verilerin korunmasında gizlilik ilkeleri göz önüne alınmıştır. Veri toplama süreci bitirildikten sonra araştırma verileri bilgisayara aktarılmış ve SPSS-22 analiz programında gerekli kodlamalar yapılmıştır. Kodlamaların bitmesinin ardından araştırma verileri analiz edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmanın verileri, SPSS-22 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında yapılan her analiz tablolaştırılıp Bulgular bölümünde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Araştırma amacı kapsamında ilk olarak, frekans ve yüzde analizi kullanılmıştır. GSB merkez teşkilatı personelinin kişisel bilgilerine ve serbest zaman değerlendirme

alışkanlıklarına yönelik verilerin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Burada toplam puan ve her alt boyut için ayrı ayrı hesaplamalar yapılmıştır.

GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları demografik değişkenler kapsamında incelenmeden önce araştırmanın normallik varsayımını karşılama durumu değerlendirilmiştir. Büyüköztürk (2010)'e göre, normallik kontrollerinde kullanılması gereken testler Shapiro-Wilk ve Kolmogorov-Smirnov testleridir. Fakat bu testler kullanılarak yapılan kontrollerin ağırlıklı olarak normal dağılım varsayımını karşılamaması sebebiyle pek çok araştırma, çarpıklık ve basıklık değerlerini referans alarak normallik kontrollerini yürütmüştür. Dolayısıyla normallik kontrolleri için literatürde yaygın ve güncel olarak kullanılan yöntem çarpıklık ve basıklık değerlerinin referans alınmasıdır (Yalçıntaş, 2019). Normal dağılım varsayımının kontrol edilmesinde göz önünde bulundurulmuş referans değerleri farklılık göstermektedir. Büyüköztürk (2010)'e göre çarpıklık ve basıklık sayılarının -1.00 ile +1.00 arasında yer alması gerekmektedir. Tabachnick ve Fidell (2013)'in görüşüne göre ise bu değer -1.50 ve +1.50 arasına kadar genişlemektedir. Fakat literatürde ağırlıklı olarak referans alınan değerler George ve Mallery (2010)'ye aittir. Buna göre ise çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2.00 ile +2.00 değerleri arasında yer alması normal dağılımı ortaya koymaktadır. Yaygın olarak kullanılsa da Enders (2001)'e göre, çarpıklık değerinin -2.25 ile +2.25 ve basıklık değerinin -7.00 ile +7.00 arasında yer alması halinde normal dağılımdan söz edilebilmektedir (akt. Sakız, 2007). Literatürde yaygın ve güncel olarak kullanılan referans değerleri George ve Mallery (2010)'e ait olduğu için bu araştırmada da normallik kontrollerinde -2.00 ile +2.00 değerleri dikkate alınmıştır.

Tablo 7. Serbest Zaman Değerlendirme Anketinin Normallik Değerleri

Boyut	Çarpıklık	Basıklık
Toplam	-.33	-1.01
Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri	-.70	-.69
Spor Durumu	.46	-.81
Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri	.71	-.56
Spor Yapılan Mekanlar	-.02	-.89
Spor Yapma Amaçları	-.96	.13

Tablo 7'ye göre, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin puanların çarpıklık ve basıklık değerleri -2.00 ile +2.00 arasındadır. Bu bağlamda araştırmaya ait puanlar normallik varsayımını karşılamaktadır. Normallik varsayımını karşılayan araştırmalarda, parametrik yöntemler kullanılmaktadır (Kul, 2014). Bu bağlamda, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları cinsiyet, medeni durum ve çocuk sahibi olma durumu kapsamında ele alınırken bağımsız gruplar t testi ve yaş grubu ile eğitim durumu kapsamında ele alınırken ise tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Ayrıca, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ait toplam puan ile alt boyutlar arasındaki ilişki ele alınırken ise korelasyon analizi kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına yönelik analiz bulgularına yer verilmiştir. Araştırma amacı kapsamında, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin tanımlayıcı istatistikler ve frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca, serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarında demografik değişkenler kapsamında incelemeler yapılmıştır. Son olarak, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ait alt boyutlar arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan her inceleme, tablo formatında sunulmuştur.

4.1. Tanımlayıcı Bulgular

Bu araştırmanın kapsamı, GSB merkez teşkilatının serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarıdır. Dolayısıyla ilk olarak, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin tanımlayıcı istatistikler hesap edilmiştir. Burada katılımcı sayısı, minimum değer, maksimum değer, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesap edilmiştir. Yapılan hesaplamalarda serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ait toplam puan ile alt boyutlara ait puanlamalar ayrı ayrı olacak şekilde ele alınmıştır.

Tablo 8. Serbest Zaman Değerlendirme Anketinin Tanımlayıcı İstatistikleri

Boyut	n	min	max	$\bar{x}$	ss
Toplam	300	1.52	3.42	2.53	.51
Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri	300	2.00	3.38	2.81	.40
Spor Durumu	300	1.00	5.00	2.58	1.12
Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri	300	1.11	3.44	1.85	.65
Spor Yapılan Mekanlar	300	1.60	4.20	2.63	.71
Spor Yapma Amaçları	300	1.11	4.44	3.31	.89

Tablo 8'e göre, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları toplam puanı ($2.53 \pm .51$) düşük, serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri boyutu ($2.81 \pm .40$) orta, spor durumu boyutu (2.58 ± 1.12) düşük, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri boyutu ($1.85 \pm .65$) düşük, spor yapılan mekanlar boyutu ($2.63 \pm .71$) orta ve spor yapma amaçları boyutu ($3.31 \pm .89$) ise orta düzeydedir.

4.2. Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türlerine Yönelik Bulgular

GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarında yaptıkları etkinlik türlerine ait katılım düzeylerinin frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmış olup her etkinliğin tanımlayıcı istatistikleri hesaplanmıştır.

Tablo 9. Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türlerine Ait Frekans ve Yüzdeler

Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri		Asla	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Her Zaman
Dinlenme	<i>f</i>	20	138	97	45	
	%	6.7	46.0	32.3	15.0	
Kitap, gazete, dergi	<i>f</i>		12	178	78	32
	%		4.0	59.3	26.0	10.7
Müzik veya enstrüman	<i>f</i>	32	71	108	89	
	%	10.7	23.7	36.0	29.7	
Televizyon ve video	<i>f</i>	12	8	171	109	
	%	4.0	2.7	57.0	36.3	
Sinema ve tiyatro	<i>f</i>	8	72	120	54	46
	%	2.7	24.0	40.0	18.0	15.3
Alışveriş	<i>f</i>	32	80	122	66	
	%	10.7	26.7	40.7	22.0	
Spor yapma/ Müsabaka izleme	<i>f</i>	12	60	145	63	20
	%	4.0	20.0	48.3	21.0	6.7
Sosyal/kültürel etkinlikler	<i>f</i>	20	66	153	61	
	%	6.7	22.0	51.0	20.3	
Aile ile vakit geçirme	<i>f</i>		73	113	72	42
	%		24.3	37.7	24.0	14.0
Komşu/akraba ziyareti	<i>f</i>	32	88	138	42	
	%	10.7	29.3	46.0	14.0	
Arkadaşlarla sohbet	<i>f</i>		106	119	75	
	%		35.3	39.7	25.0	
Kahvehane/kafeterya	<i>f</i>	8	105	161	26	
	%	2.7	35.0	53.7	8.7	
Eğlence mekanları	<i>f</i>	40	120	124	16	
	%	13.3	40.0	41.3	5.3	
Hobi	<i>f</i>	25	50	130	70	25
	%	8.3	16.7	43.3	23.3	8.3
İnternet (Chat ve Oyun)	<i>f</i>	117	63	31	49	40
	%	39.0	21.0	10.3	16.3	13.3
Av	<i>f</i>	126	143	31		
	%	42.0	47.7	10.3		

Tablo 9'dan hareketle, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarında yaptıkları etkinlikler incelendiğinde genel olarak; nadiren dinlendiği (138 personel; %46.0), ara sıra kitap, gazete ve dergi okuduğu (178 personel; %59.3), ara sıra müzik dinlediği veya enstrüman çaldığı (108 personel; %36.0), ara sıra televizyon veya video izlediği (171 personel; %59.0), ara sıra sinema veya tiyatroya gittiği (120 personel; %40.0), ara sıra alışveriş yaptığı (122 personel; %40.7), ara sıra spor yaptığı veya müsabaka izlediği (145 personel; %48.3), ara sıra sosyal/kültürel etkinliklere katıldığı (153 personel; %51.0), ara sıra ailesi ile vakit geçirdiği (113 personel; %37.7), ara sıra komşu/akraba ziyaretlerine gittiği (138 personel; %46.0), ara sıra arkadaşları ile sohbet ettiği (119 personel; %39.7), ara sıra kahvehane/kafeteryaya gittiği (161 personel; %53.7), ara sıra eğlence mekanlarına gittiği (124 personel; %41.3), ara sıra hobileri ile ilgilendiği (130 personel; %43.3), asla intenette chat yapmadığı ve oyun oynamadığı (117 personel; %39.0) ve nadiren kara ve su avına gittiği (143 personel; %47.7) belirlenmiştir.

Tablo 9'dan hareketle, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarda yaptıkları etkinlikler incelendiğinde; asla katılım göstermedikleri etkinlik çoğunlukla avcılık (126 personel; %42.0) ve her zaman katılım gösterdikleri etkinlik ise çoğunlukla sinema ve tiyatroya gitmek (46 personel; %15.3) olarak belirlenmiştir.

Tablo 10. Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türlerinin Tanımlayıcı İstatistikleri

Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri	n	min	max	$\bar{x}$	ss
Dinlenme	300	1.00	4.00	2.56	.83
Kitap, gazete, dergi	300	2.00	5.00	3.43	.74
Müzik	300	1.00	4.00	2.85	.97
Televizyon ve video	300	1.00	4.00	3.26	.70
Sinema ve tiyatro	300	1.00	5.00	3.19	1.05
Alışveriş	300	1.00	4.00	2.74	.92
Spor yapma/ Müsabaka izleme	300	1.00	5.00	3.06	.91
Sosyal/kültürel etkinlikler	300	1.00	4.00	2.85	.82
Aile ile vakit geçirme	300	2.00	5.00	3.28	.98
Komşu/akraba ziyareti	300	1.00	4.00	2.63	.85
Arkadaşlarla sohbet	300	2.00	4.00	2.90	.77
Kahvehane/kafeterya	300	1.00	4.00	2.68	.67
Eğlence mekanları	300	1.00	4.00	2.39	.78
Hobi	300	1.00	5.00	3.07	1.03
İnternet (Chat ve Oyun)	300	1.00	5.00	2.44	1.47
Av	300	1.00	3.00	1.68	.65

Tablo 10'a göre GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarda yaptıkları etkinlik türleri incelendiğinde; en çok yaptıkları 5 etkinlik kitap, gazete ve dergi okumak (3.43±.74), aile ile vakit geçirmek (3.28±.98), televizyon ve video izlemek (3.26±.70), sinema ve tiyatroya gitmek (3.19±1.05) ve hobileri ile ilgilenmek (3.07±1.03) olduğu belirlenmiştir. Ayrıca GSB merkez teşkilatı personellerinin en az yaptıkları 5 etkinlik ava gitmek (1.68±.65), eğlence mekanlarına gitmek (2.39±.78), internette chat yapmak ve oyun oynamak (2.44±1.47), komşu/akraba ziyaretlerine gitmek (2.63±.85) ve kahvehane/kafeteryaya gitmek (2.68±.67) olduğu belirlenmiştir.

4.3. Spor Durumuna Yönelik Bulgular

GSB merkez teşkilatı personellerinin spor durumu ifadelerine ait katılım düzeylerinin frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmış olup her ifadenin tanımlayıcı istatistikleri hesaplanmıştır.

Tablo 11. Spor Durumuna Ait Frekans ve Yüzdeler

Spor Durumu		Asla	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Her Zaman
Spor yapma	<i>f</i>	50	75	87	56	32
	%	16.7	25.0	29.0	18.7	10.7
Müsabaka izleme	<i>f</i>	101	81	49	55	14
	%	33.7	27.0	16.3	18.3	4.7

Tablo 11'den hareketle, hareketle, GSB merkez teşkilatı personellerinin spor durumları incelendiğinde; ara sıra spor yaptıkları (87 personel; %29.0) ve asla standyumda ya da televizyonda müsabaka izlemedikleri (101 personel; %33.7) belirlenmiştir.

Tablo 12. Spor Durumunun Tanımlayıcı İstatistikleri

Spor Durumu	n	min	max	$\bar{x}$	ss
Spor yapma	300	1.00	5.00	2.82	1.23
Müsabaka izleme	300	1.00	5.00	2.33	1.24

Tablo 12'ye göre GSB merkez teşkilatı personellerinin spor durumları incelendiğinde; spor yapma durumları (2.81 ± 1.23) televizyonda veya stadyumda müsabaka izleme (2.33 ± 1.24) durumundan daha yüksek bulunmuştur.

4.4. Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinliklerine Yönelik Bulgular

GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarında yaptıkları spor türlerine ait katılım düzeylerinin frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmış olup her sporun tanımlayıcı istatistikleri hesaplanmıştır.

Tablo 13. Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Türlerine Ait Frekans ve Yüzdeler

Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Türleri		Asla	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Her Zaman
Yürüyüş	<i>f</i>	86	55	57	63	39
	%	28.7	18.3	19.0	21.0	13.0
Futbol	<i>f</i>	150	73	31	21	25
	%	50.0	24.3	10.3	7.0	8.3
Yüzme	<i>f</i>	127	66	75	7	25
	%	42.3	22.0	25.0	2.3	8.3
Raket sporları	<i>f</i>	120	65	91	24	
	%	40.0	21.7	30.3	8.0	
Koşu	<i>f</i>	152	44	96		8
	%	50.7	14.7	32.0		2.7
Voleybol	<i>f</i>	98	130	56	16	
	%	32.7	43.3	18.7	5.3	
Basketbol	<i>f</i>	152	58	82		8
	%	50.7	19.3	27.3		2.7
Cimnastik	<i>f</i>	145	91	48	16	
	%	48.3	30.3	16.0	5.3	
Bisiklet	<i>f</i>	188	55	49		8
	%	62.7	18.3	16.3		2.7
Halk oyunları	<i>f</i>	137	106	57		
	%	45.7	35.3	19.0		
Uzakdoğu sporları	<i>f</i>	147	88	57	8	
	%	49.0	29.3	19.0	2.7	
Avcılık	<i>f</i>	203	50	47		
	%	67.7	16.7	15.7		
Fitness	<i>f</i>	148	57	71	16	8
	%	49.3	19.0	23.7	5.3	2.7
Kayak	<i>f</i>	171	66	31	32	
	%	57.0	22.0	10.3	10.7	
Bowling	<i>f</i>	138	65	97		
	%	46.0	21.7	32.3		
Dağcılık	<i>f</i>	188	48	64		
	%	62.7	16.0	21.3		
Kürek	<i>f</i>	194	34	72		
	%	64.7	11.3	24.0		
Binicilik	<i>f</i>	171	65	64		
	%	57.0	21.7	21.3		

Tablo 13'ten hareketle, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarında yaptıkları sporlar incelendiğinde genel olarak; asla yürüyüş yapmadıkları (86 personel; %28.7), asla futbol oynamadıkları (150 personel; %50.0), asla yüzmeye gitmedikleri (127 personel; %42.3), asla raket sporları oynamadığı (120 personel; %40.0), asla koşu yapmadıkları (152 personel; %50.7), nadiren voleybol oynadıkları (130 personel; %43.3), asla basketbol oynamadıkları (152 personel; %50.7), asla jimnastik yapmadıkları (145 personel; %48.3), asla bisiklet sürmedikleri (188 personel; %62.7), asla halk oyunları oynamadıkları (137 personel; %45.7), asla Uzakdoğu sporları yapmadıkları (147 personel; %49.0), asla avcılık yapmadıkları (203 personel; %67.7), asla fitness yapmadıkları (148 personel; %49.3), asla kayak yapmadıkları (171 personel; %57.0), asla bowling oynamadıkları (138 personel; %46.0), asla dağcılık yapmadıkları (188 personel; %62.7), asla kürek sporu yapmadıkları (194 personel; %64.7) ve asla binicilik yapmadıkları (171 personel; %57.0) belirlenmiştir.

Tablo 13'ten hareketle, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarda yaptıkları spor türleri incelendiğinde; asla katılım göstermedikleri sporun çoğunlukla avcılık (203 personel; %67.7) ve her zaman yaptıkları spor ise çoğunlukla yürüyüş (39 personel; %13.0) olarak belirlenmiştir.

Tablo 14. Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Türlerinin Tanımlayıcı İstatistikleri

Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Türleri	n	min	max	$\bar{x}$	ss
Yürüyüş	300	1.00	5.00	2.71	1.41
Futbol	300	1.00	5.00	1.99	1.28
Yüzme	300	1.00	5.00	2.12	1.23
Raket sporları	300	1.00	4.00	2.06	1.01
Koşu	300	1.00	5.00	1.89	1.03
Voleybol	300	1.00	4.00	1.97	.85
Basketbol	300	1.00	5.00	1.85	1.00
Cimnastik	300	1.00	4.00	1.78	.90
Bisiklet	300	1.00	5.00	1.62	.94
Halk oyunları	300	1.00	3.00	1.73	.76
Uzakdoğu sporları	300	1.00	4.00	1.75	.85
Avcılık	300	1.00	3.00	1.48	.75
Fitness	300	1.00	5.00	1.93	1.09
Kayak	300	1.00	4.00	1.75	1.02
Bowling	300	1.00	3.00	1.86	.88
Dağcılık	300	1.00	3.00	1.59	.82
Kürek	300	1.00	3.00	1.59	.85
Binicilik	300	1.00	3.00	1.64	.81

Tablo 14'e göre GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarda yaptıkları spor türleri incelendiğinde; en çok yaptıkları 5 spor yürüyüş (2.71 ± 1.41), yüzme (2.12 ± 1.23), raket sporları (2.06 ± 1.01), futbol (1.99 ± 1.28) ve voleybol (1.97 ± 0.85) olduğu belirlenmiştir. Ayrıca GSB merkez teşkilatı personellerinin en az yaptıkları 5 spor avcılık (1.48 ± 0.75), dağcılık (1.59 ± 0.82), kürek (1.59 ± 0.85), bisiklet (1.62 ± 0.94) ve binicilik (1.64 ± 0.81) olduğu belirlenmiştir.

4.5. Spor Yapılan Mekana Yönelik Bulgular

GSB merkez teşkilatı personellerinin spor yaptıkları mekanlara ait katılım düzeylerinin frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmış olup her mekanın tanımlayıcı istatistikleri hesaplanmıştır.

Tablo 15. Spor Yapılan Mekana Ait Frekans ve Yüzdeler

Spor Yapılan Mekanlar		Asla	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Her Zaman
Ev	<i>f</i>	40	41	178	33	8
	%	13.3	13.7	59.3	11.0	2.7
Üniversite tesisi	<i>f</i>	136	75	81		8
	%	45.3	25.0	27.0		2.7
Özel tesis	<i>f</i>	73	25	141	45	16
	%	24.3	8.3	47.0	15.0	5.3
Devlet ve kulüp tesisleri	<i>f</i>	57	25	138	57	23
	%	19.0	8.3	46.0	19.0	7.7
Doğa	<i>f</i>	32	64	101	94	9
	%	10.7	21.3	33.7	31.3	3.0

Tablo 15'e göre, GSB merkez teşkilti personellerinin spor yaptıkları mekanlar incelendiğinde genel olarak; ara sıra evde (178 personel; %59.3), asla üniversite tesisinde (136 personel; %45.3), ara sıra özel tesislerde (141 personel; %47.0), ara sıra devlet ve kulüp tesislerinde (138 personel; %46.0) ve ara sıra doğada (101 personel; %33.7) spor yaptığı belirlenmiştir.

Tablo 16. Spor Yapılan Mekanların Etkinlik Türlerinin Tanımlayıcı İstatistikleri

Spor Yapılan Mekanlar	n	min	max	$\bar{x}$	ss
Ev	300	1.00	5.00	2.76	.91
Üniversite tesisi	300	1.00	5.00	1.90	.98
Özel tesis	300	1.00	5.00	2.69	1.15
Devlet ve kulüp tesisleri	300	1.00	5.00	2.88	1.15
Doğa	300	1.00	5.00	2.95	1.04

Tablo 16'ya göre, GSB merkez teşkilti personellerinin spor yaptıkları mekanlar incelendiğinde sırasıyla; doğada (2.95 ± 1.04), devlet ve kulüp tesislerinde (2.88 ± 1.15), evde ($2.76 \pm .91$), özel tesislerde (2.69 ± 1.15) ve üniversite tesislerinde ($1.90 \pm .98$) spor yaptığı belirlenmiştir.

4.6. Spor Yapma Amacına Yönelik Bulgular

GSB merkez teşkilatı personellerinin spor yapma amaçlarına ait katılım düzeylerinin frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmış olup her amacın tanımlayıcı istatistikleri hesaplanmıştır.

Tablo 17. Spor Yapma Amacına Ait Frekans ve Yüzdeler

Spor Yapma Amacı		Asla	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Her Zaman
Sağlık	<i>f</i>	69	17	32	80	102
	%	23.0	5.7	10.7	26.7	34.0
Zevk almak	<i>f</i>	45	65	62	57	71
	%	15.0	21.7	20.7	19.0	23.7
Alışkanlık	<i>f</i>	50	100		42	108
	%	16.7	33.3		14.0	36.0
Serbest zaman değerlendirmek	<i>f</i>	50	121		63	66
	%	16.7	40.3		21.0	22.0
Yeni çevre edinmek	<i>f</i>	77	65	125	12	21
	%	25.7	21.7	41.7	4.0	7.0
Çevresinde spor ile ilgili kişilerin bulunması	<i>f</i>	74	41	68	105	12
	%	24.7	13.7	22.7	35.0	4.0
Verimliliği artırmak	<i>f</i>	42	87		116	55
	%	14.0	29.0		38.7	18.3
Zararlı alışkanıklardan uzak durmak	<i>f</i>	18	33	57	93	99
	%	6.0	11.0	19.0	31.0	33.0
Sporu sevmek	<i>f</i>	18	65		117	100
	%	6.0	21.7		39.0	33.3

Tablo 17’den hareketle, GSB merkez teşkilatı personellerinin spor yapma amaçları incelendiğinde genel olarak; her zaman sağlık amacıyla (102 personel; %34.0), her zaman zevk alma amacıyla (71 personel; %23.7), her zaman alışkanlık sebebiyle (108 personel; %36.0), nadiren serbest zamanı değerlendirmek amacıyla (121 personel; %40.3), ara sıra yeni

çevre edinmek amacıyla (125 personel; %41.7), sıklıkla çevresinde spor yapan kişilerin bulunması sebebiyle (105 personel; %35.0), sıklıkla verimliliğini artırmak amacıyla (116 personel; %38.7), her zaman zararlı alışkanlıklardan uzak durmak amacıyla (99 personel; %33.0) ve sıklıkla spor yapmayı sevdiğileri için (117 personel; %39.0) belirlenmiştir.

Tablo 18'den hareketle, GSB merkez teşkilatı personellerinin spor yapma amaçları incelendiğinde; asla katılım göstermedikleri amacın yeni çevre edinmek (77 personel; %25.7) ve her zaman katılım gösterdikleri amacın alışkanlık (108 personel; %36.0) olarak belirlenmiştir.

Tablo 18. Spor Yapma Amacının Tanımlayıcı İstatistikleri

Spor Yapma Amacı	n	min	max	$\bar{x}$	ss
Sağlık	300	1.00	5.00	3.43	1.56
Zevk almak	300	1.00	5.00	3.15	1.39
Alışkanlık	300	1.00	5.00	3.53	1.41
Serbest zaman değerlendirmek	300	1.00	5.00	3.32	1.29
Yeni çevre edinmek	300	1.00	5.00	2.45	1.12
Çevresinde spor ile ilgili kişilerin bulunması	300	1.00	5.00	2.80	1.26
Verimliliği artırmak	300	1.00	5.00	3.47	1.21
Zararlı alışkanlıklardan uzak durmak	300	1.00	5.00	3.74	1.20
Sporu sevmek	300	1.00	5.00	3.94	1.04

Tablo 18'e göre, GSB merkez teşkilatı personellerinin spor yapma amaçları incelendiğinde sırasıyla; spor yapmayı sevmek (3.94 ± 1.04), zararlı alışkanlıklardan uzak durmak (3.74 ± 1.20), alışkanlık (3.53 ± 1.56), verimliliği artırmak (3.47 ± 1.21), sağlık (3.43 ± 1.56), serbest zamanlarını değerlendirmek (3.32 ± 1.29), zevk almak (3.15 ± 1.39), çevresinde sporla ilgilenen kişilerin yer alması (2.80 ± 1.26) ve yeni çevre edinmek (2.45 ± 1.12) amacıyla spor yaptığı belirlenmiştir.

4.7. Serbest Zaman Değerlendirmede Cinsiyete Yönelik Bulgular

Araştırma amacı kapsamında, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları cinsiyet kapsamında incelenmiştir. Yapılan incelemede bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır.

Tablo 19. Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Cinsiyete Göre İncelenmesi

Boyut	Demog. Değ.	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
Toplam	Kadın	109	2.22	.53	298	-8.74	.000
	Erkek	191	2.70	.41			
Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri	Kadın	109	2.60	.42	298	-7.87	.000
	Erkek	191	2.94	.33			
Spor Durumu	Kadın	109	2.57	1.06	298	-.07	.94
	Erkek	191	2.58	1.16			
Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri	Kadın	109	1.61	.64	298	-5.16	.000
	Erkek	191	1.99	.61			
Spor Yapılan Mekanlar	Kadın	109	2.21	.62	298	-8.67	.000
	Erkek	191	2.87	.64			
Spor Yapma Amaçları	Kadın	109	2.72	.96	298	-9.99	.000
	Erkek	191	3.65	.64			

Tablo 19'dan hareketle, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları cinsiyet kapsamında incelendiğinde; toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri ve spor yapılan mekanlar boyutlarında erkekler lehine ve spor yapma amaçları boyutunda ise kadınlar lehine anlamlı fark bulunmuştur. Fakat spor durumu boyutu puanında cinsiyet kapsamında anlamlı fark bulunmamıştır [Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları (Toplam Puan): ($t_{298}=-8.74$; $p=.000$); Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri: ($t_{298}=-7.87$; $p=.000$); Spor Durumu: ($t_{298}=-.07$; $p=.94$); Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri: ($t_{298}=-5.16$; $p=.000$); Spor Yapılan Mekanlar: ($t_{298}=-8.67$; $p=.000$); Spor Yapma Amaçları: ($t_{298}=-9.99$; $p=.000$)].

4.8. Serbest Zaman Değerlendirmede Yaş Grubuna Yönelik Bulgular

Araştırma amacı kapsamında, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları yaş grubu kapsamında incelenmiştir. Yapılan incelemede tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizi kapsamında anlamlı fark elde edilen sonuçlarda meydana gelen farkın yönünü tespit edebilmek için post-hoc testlerinden Tukey testi yapılmıştır.

Tablo 20. Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Yaş Grubuna Göre İncelenmesi

Boyut	Demog. Değ.	n	$\bar{x}$	ss	F	<i>p</i>	Fark
Toplam	26-33 yaş	114	2.75	.42	19.44	.000	1>2,3
	34-41 yaş	143	2.40	.52			
	42-49 yaş	43	2.36	.53			
Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri	26-33 yaş	114	2.96	.32	14.23	.000	1>2,3
	34-41 yaş	143	2.73	.42			
	42-49 yaş	43	2.70	.40			
Spor Durumu	26-33 yaş	114	2.75	1.17	2.49	.09	
	34-41 yaş	143	2.49	1.10			
	42-49 yaş	43	2.40	1.01			
Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri	26-33 yaş	114	2.06	.70	11.01	.000	1>2
	34-41 yaş	143	1.69	.52			
	42-49 yaş	43	1.86	.74			
Spor Yapılan Mekanlar	26-33 yaş	114	2.80	.52	6.74	.001	1>2,3
	34-41 yaş	143	2.58	.82			
	42-49 yaş	43	2.37	.65			
Spor Yapma Amaçları	26-33 yaş	114	3.74	.59	28.78	.000	1>2,3 2>3
	34-41 yaş	143	3.14	.99			
	42-49 yaş	43	2.75	.71			

Tablo 20'den hareketle, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları eğitim durumu kapsamında incelendiğinde; spor durumu boyutunda anlamlı fark bulunamamıştır. Fakat toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri, spor yapılan mekanlar ve spor yapma amaçları boyutlarında yaş grubu kapsamında anlamlı fark bulunmuştur. Post-hoc testlerinden Tukey testi sonuçları incelendiğinde; toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri ve spor yapılan mekanlar boyutlarında 26-33 yaş grubundaki personellerin puanı 34-41 yaş ve 42-49 yaş grubundaki personellerin puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Ek olarak, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri boyutunda 26-33 yaş grubundaki personellerin puanı 34-41 yaş grubundaki personellerin puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Son olarak, spor yapma amaçları boyutunda 26-33 yaş grubundaki personellerin puanı 34-41 yaş ve 42-49 yaş grubundaki personellerin puanından ve 34-41 yaş grubundaki personellerin puanı 42-49 yaş grubundaki personellerin puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. [Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları (Toplam Puan): ($F_{(2,297)}=19.44$; $p=.000$); Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri: ($F_{(2,297)}=14.23$; $p=.000$); Spor Durumu: ($F_{(2,297)}=2.49$; $p=.09$); Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri: ($F_{(2,297)}=11.01$; $p=.000$); Spor Yapılan Mekanlar: ($F_{(2,297)}=6.74$; $p=.001$); Spor Yapma Amaçları: ($F_{(2,297)}=28.78$; $p=.000$)].

4.9. Serbest Zaman Değerlendirmede Medeni Duruma Yönelik Bulgular

Araştırma amacı kapsamında, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları medeni durum kapsamında incelenmiştir. Yapılan incelemede bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır.

Tablo 21. Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Medeni Duruma Göre İncelenmesi

Boyut	Demog. Değ.	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
Toplam	Evli	188	2.39	.48	298	-6.61	.000
	Bekar	112	2.77	.48			
Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri	Evli	188	2.70	.37	298	-7.17	.000
	Bekar	112	3.01	.37			
Spor Durumu	Evli	188	2.40	.96	298	-3.54	.000
	Bekar	112	2.87	1.30			
Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri	Evli	188	1.71	.58	298	-5.14	.000
	Bekar	112	2.09	.69			
Spor Yapılan Mekanlar	Evli	188	2.48	.73	298	-5.13	.000
	Bekar	112	2.89	.58			
Spor Yapma Amaçları	Evli	188	3.15	.87	298	-4.32	.000
	Bekar	112	3.59	.85			

Tablo 21'den hareketle, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları medeni durum kapsamında incelendiğinde; toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, spor durumu, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri, spor yapılan mekanlar ve spor yapma amaçları bekar personellerin puanı evli personellerin puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur [Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları (Toplam Puan): ($t_{298}=-6.61$; $p=.000$); Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri: ($t_{298}=-7.17$; $p=.000$); Spor Durumu: ($t_{298}=-3.54$; $p=.000$); Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri: ($t_{298}=-5.14$; $p=.000$); Spor Yapılan Mekanlar: ($t_{298}=-5.13$; $p=.000$); Spor Yapma Amaçları: ($t_{298}=-4.32$; $p=.000$)].

4.10. Serbest Zaman Değerlendirmede Çocuk Durumuna Yönelik Bulgular

Araştırma amacı kapsamında, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları çocuk sahibi olma durumu kapsamında incelenmiştir. Yapılan incelemede bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır.

Tablo 22. Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre İncelenmesi

Boyut	Demog. Değ.	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
Toplam	Var	163	2.45	.52	298	-2.88	.004
	Yok	137	2.62	.49			
Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri	Var	163	2.72	.43	298	-4.62	.000
	Yok	137	2.92	.32			
Spor Durumu	Var	163	2.20	.96	298	-6.79	.000
	Yok	137	3.02	1.14			
Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri	Var	163	1.82	.59	298	-.89	.37
	Yok	137	1.89	.71			
Spor Yapılan Mekanlar	Var	163	2.66	.78	298	.57	.57
	Yok	137	2.61	.61			
Spor Yapma Amaçları	Var	163	3.18	.89	298	-2.76	.01
	Yok	137	3.47	.86			

Tablo 22'den hareketle, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları çocuk sahibi olma durumu kapsamında incelendiğinde; toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, spor durumu ve spor yapma amaçları çocuğu olmayan personellerin puanı çocuğu olan personellerin puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Fakat serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri ve spor yapılan mekanlar boyutlarında çocuk sahibi olma durumu kapsamında anlamlı fark bulunamamıştır [Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları (Toplam Puan): ($t_{298}=-2.88$; $p=.004$); Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri: ($t_{298}=-4.62$; $p=.000$); Spor Durumu: ($t_{298}=-6.79$; $p=.000$); Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri: ($t_{298}=-.89$; $p=.37$); Spor Yapılan Mekanlar: ($t_{298}=.57$; $p=.57$); Spor Yapma Amaçları: ($t_{298}=-2.76$; $p=.01$)].

4.11. Serbest Zaman Değerlendirmede Eğitim Durumuna Yönelik Bulgular

Araştırma amacı kapsamında, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları eğitim durumu kapsamında incelenmiştir. Yapılan incelemede tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizi kapsamında anlamlı fark elde edilen sonuçlarda meydana gelen farkın yönünü tespit edebilmek için post-hoc testlerinden Tukey testi yapılmıştır.

Tablo 23. Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Eğitim Durumuna Göre İncelenmesi

Boyut	Demog. Değ.	n	$\bar{x}$	ss	F	<i>p</i>	Fark
Toplam	Lise	35	2.51	.52	.06	.95	
	Önlisans/Lisans	155	2.53	.56			
	Lisansüstü	110	2.54	.45			
Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri	Lise	35	2.83	.42	.20	.82	
	Önlisans/Lisans	155	2.80	.40			
	Lisansüstü	110	2.83	.39			
Spor Durumu	Lise	35	2.54	1.10	.22	.80	
	Önlisans/Lisans	155	2.54	1.15			
	Lisansüstü	110	2.63	1.09			
Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri	Lise	35	1.83	.65	1.05	.35	
	Önlisans/Lisans	155	1.90	.68			
	Lisansüstü	110	1.79	.60			
Spor Yapılan Mekanlar	Lise	35	2.64	.60	.60	.57	
	Önlisans/Lisans	155	2.67	.79			
	Lisansüstü	110	2.58	.62			
Spor Yapma Amaçları	Lise	35	3.23	1.00	3.82	.02	3>1,2
	Önlisans/Lisans	155	3.20	.98			
	Lisansüstü	110	3.50	.68			

Tablo 23'ten hareketle, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları eğitim durumu kapsamında incelendiğinde; toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, spor durumu, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri ve spor yapılan mekanlar boyutunda anlamlı fark bulunamamıştır. Fakat spor yapma amaçları boyutunda eğitim durumu kapsamında anlamlı fark bulunmuştur. Post-hoc testlerinden Tukey testi sonuçları incelendiğinde; spor yapma amaçları boyutunda lisansüstü mezunu personellerin puanı lise ve önlisans/lisans mezunu personellerin puanından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur [Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları (Toplam Puan): ($F_{(2,297)}=.06$; $p=.95$); Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri: ($F_{(2,297)}=.20$; $p=.82$); Spor Durumu: ($F_{(2,297)}=.22$; $p=.80$); Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri: ($F_{(2,297)}=1.05$; $p=.35$); Spor Yapılan Mekanlar: ($F_{(2,297)}=.60$; $p=.57$); Spor Yapma Amaçları: ($F_{(2,297)}=3.82$; $p=.02$)].

4.12. Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarında İlişkiye Yönelik Bulgular

Araştırma amacı kapsamında, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ait boyutlar arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan incelemelerde, korelasyon analizi kullanılmıştır.

Tablo 24. Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları Arasındaki İlişki

		1	2	3	4	5	6
Toplam	r	1					
	p						
Serbest Zamanlarda Yapılan Etkinlik Türleri	r	.830**	1				
	p	.000					
Spor Durumu	r	.536**	.463**	1			
	p	.000	.000				
Serbest Zamanlarda Yapılan Spor Etkinlikleri	r	.874**	.592**	.484**	1		
	p	.000	.000	.000			
Spor Yapılan Mekanlar	r	.841**	.700**	.273**	.703**	1	
	p	.000	.000	.000	.000		
Spor Yapma Amaçları	r	.751**	.563**	.243**	.429**	.597**	1
	p	.000	.000	.000	.000	.000	

Tablo 24'e göre, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ait boyutlar arasındaki ilişki incelendiğinde, pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur ($p=.000$).

5. TARTIŞMA

Bu araştırmanın ana amacı, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının belirlenmesidir. GSB merkez teşkilatı personellerinin katılımı ile yürütülen araştırmalar incelendiğinde, bu konuda yapılan bir çalışmanın halihazırda mevcut olmadığı belirlenmiştir. Bu kapsamda, araştırma sürecinde elde edilen sonuçların literatürde yer alan açıkları kapatacağı düşünülmektedir. Ayrıca, ileride GSB merkez teşkilatı personelleri üzerine araştırma yapmak isteyecek ya da araştırmasında serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarını bağımlı bir değişken olarak ele almak isteyecek araştırmacılara yol göstereceği tahmin edilmektedir.

Araştırma sonunda, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının genel olarak düşük olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca, alt boyutların da genel olarak düşük ve orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının çeşitli ve zengin olmadığını söylemek mümkündür. Araştırma sonunda elde edilen bu sonucun pek çok sebebi olabilir. GSB merkez teşkilatı personellerinin çalışma koşulları, çalışma saatleri, gelir düzeyleri, yaşadıkları bölgenin sosyal ve kültürel imkanlara ne düzeyde sahip olduğu, ailevi durumlar vb. gibi pek çok etken serbest zaman değerlendirmesine etki etmesi muhtemel değişkenlerdir. Serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine yapılan araştırmalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, pek çok araştırmada farklı örneklemeler üzerine benzer sonuçların elde edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin; Türker, Ölçer ve Aydın (2016) tarafından yapılan araştırmada Safranbolu'da yaşayan yerel halkın serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları incelenmiş ve bu araştırma ile uyumlu sonuçlara ulaşılmıştır. Türker, Ölçer ve Aydın (2016)'in araştırmasında da bu araştırmada olduğu gibi katılımcıların serbest zaman değerlendirme puanları düşük ve orta düzeylerde belirlenmiştir. Ayrıca Afyon ve Karapınar (2014) tarafından lise öğrencileri üzerine yapılan çalışmada da bu yönde sonuçlar elde edilmiştir. Bu bağlamda, araştırmanın elde ettiği sonuçlar bakımından hem Türker, Ölçer ve Aydın (2016) 'in araştırması hem de Afyon ve Karapınar (2014)'ın çalışmasını desteklemesi literatür ile benzerlik gösterdiğini işaret etmektedir.

Araştırma sonunda, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarında yaptıkları etkinliklerin genel olarak kitap, gazete ve dergi okumak, aile ile vakit geçirmek, televizyon ve video izlemek, sinema ve tiyatroya gitmek ve hobileri ile ilgilenmek olduğu

sonucu elde edilmiştir. Bu sonuçtan hareketle, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarında hem kolay uygulanabilen hem de ekonomik olan etkinliklere yöneldiği söylenebilir. Yapılan bu etkinliklerin geneli evde yapılabilmektedir. Dolayısıyla, çalışan personellerin serbest zamanlarında evde kalmayı tercih ettikleri de söylenebilir. Benzer nitelikli araştırmalarda da bu sonuç ile paralel sonuçlara ulaşan çalışmalar mevcuttur. Örneğin; Yerlisu-Lapa ve Ardahan (2009) tarafından yapılan araştırmada, Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları ele alınmış ve öğrencilerin genel olarak kitap okuma, müzik dinleme ve tiyatroya gitme gibi ekonomik aktiviteleri tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Afyon ve Karapınar (2014)'ın çalışmasında benzer sonuçlar elde edilmiş ve buna gerekçe olarak da katılımcıların gelir düzeyinin düşük olması gösterilmiştir.

Araştırma kapsamında, GSB merkez teşkilatı personelinin spor müsabakalarını izleme düzeyi, spor yapma düzeylerinden daha yüksek olarak belirlenmiştir. Bu durumun sebebi olarak yoğun iş temposu gösterilebilir. Haftanın 5 günü 9.00-18.00 arası çalışan personellerin yorgunluk düzeyleri spor yapma durumlarını etkilemiş olabilir. İlgili literatür incelendiğinde, çalışma durumunun spor yapmaya sekte vurduğunu doğrudan ortaya koyabilen bir araştırma bulunamamıştır. Fakat pek çok araştırmada yoğun çalışma temposunun mesleki tükenmişlik düzeyini yükselttiği ve iş doyumunu düşürdüğü belirlenmiştir. Bu durum da çalışan bireylerin psikolojik durumlarını, serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarını ve daha pek çok durumu etkilemektedir.

Araştırma sonunda elde edilen bir diğer sonuç, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarda yürüyüş, yüzme, raket sporları, futbol ve voleybol gibi sporları yapmasıdır. Bu spor türleri incelendiğinde, çoğunun mekan ve ekonomik durum kısıtlaması olmaksızın kolayca yapılabilir olduğu gözükmektedir. GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarında yaptıkları etkinliklerde de benzer şekilde tercihler yaptıkları belirlenmişti. Dolayısıyla iki sonuç arasında bağ kurmak mümkündür. İlgili araştırmalar incelendiğinde, bu sonuç ile uyumlu araştırmaların varlığı dikkat çekmiştir. Örneğin; Karakullukçu (2009) tarafından Adalet Bakanlığı personellerinin katılımı ile gerçekleştirilen araştırmada yürüyüş, futbol ve yüzme sporları katılımcılar tarafından en çok tercih edilen spor türü olarak belirlenmiştir.

Araştırma sonunda, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarında cinsiyete göre kıyaslandığında, hem toplam puanda hem de alt boyutların genelinde erkek personeller lehine anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu kapsamda, çeşitlilik ve

zenginlik bakımından erkek personellerin kadın personellere göre serbest zamanlarını daha etkili kullandıkları sonucuna varılabilir. Bu durumun sebebi hayat koşulları bakımından erkeklerin daha fazla serbest zamana sahip olmasından kaynaklanıyor olabilir. Örneğin; iş hayatında yer alan kadınlar çalışma saatleri dışında ev işleri ve çocuk bakımı gibi uğraşlar ile meşgul olmaktadır. Her ne kadar erkekler de ev işleri konusunda eşlerine yardımcı olsalar da kadınların görev ve sorumluluklarının daha fazla olması pek çok zaman gözlenen bir durumdur. Bu konudaki çalışmalar incelendiğinde, araştırmalar arasında farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Örneğin; Yerlisu-Lapa ve Ardahan (2009) tarafından yapılan araştırmada, erkeklerin serbest zaman değerlendirmelerine yönelik tatmin düzeyleri kadınlardan yüksek bulunmuştur. Fakat Özşaker (2012) tarafından yapılan araştırmada ve Çakır (2017)'in araştırmada ise kadınlar lehine anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Ayrıca, Türker, Ölçer ve Aydın (2016)'in araştırmada da cinsiyet bağlamında anlamlı bir sonuç elde edilememiştir. Dolayısıyla, araştırmanın cinsiyet ve serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine ulaştığı sonuçlar bakımından literatürde yer alan çalışmalara farklı bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları eğitim durumu kapsamında incelendiğinde; hem toplam puanda hem de alt boyutlarda genel olarak 26-33 yaş grubundaki katılımcılar lehine anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Bunun sebebi, genç bireylerin enerji ve hayatı yaşamaya yönelik çaba ve istek düzeyinin yüksek olmasından kaynaklı olabilir. Ayrıca bu yaş grubundaki bireylerin genel olarak bekar olduğu göz önüne alındığında iş hayatı dışında kalan zamanlarını serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları ile değerlendirmeleri muhtemeldir. Benzer sonuçlar; Gökçe (2008), Türker, Ölçer ve Aydın (2016) ve Çakır (2017) tarafından yürütülen araştırmalarda da elde edilmiştir.

Araştırma sonunda, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları medeni duruma göre bekar katılımcılar lehine farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun sebebi bekar personellerin evli personellere göre serbest zaman bakımından daha avantajlı olması olabilir. Evli bireylerin ev işleri ve çocuk bakımına daha fazla zaman ayırdıkları düşünüldüğünde, bu sonucun araştırma kapsamında elde edilmesi gereken bir sonuç olduğu anlaşılmaktadır. Demiral (2018) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları da bu sonuç ile örtüşmektedir.

Araştırma sonunda, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları çocuk sahibi olma durumu kapsamında incelendiğinde; toplam puan ile alt boyutların genelinde çocuğu olmayan personellerin puanı çocuğu olan personellerin

puanından anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Çocuk bakımına ayrılan süre düşünöldüğünde, bu durumun sebebi anlaşılabilir. Şaktanlı (2019) tarafından polis memurlarının serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları incelenmiş ve polis memurlarının çocuk bakımı başta olmak üzere pek çok sebepten dolayı serbest zamanlarını istedikleri gibi değerlendiremedikleri ortaya koyulmuştur.

GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları eğitim durumuna göre incelendiğinde; toplam puan ile alt boyutların genelinde anlamlı fark bulunamamıştır. Bu kapsamda, eğitim durumları fark etmeksizin katılımcıların serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının denk olduğunu söylemek mümkündür. Eğitim durumu ve serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine yapılan araştırmalarda da benzer nitelikte sonuçlar elde edilmiştir. Örneğin; Türker, Ölçer ve Aydın (2016) ve Demiral (2018)'in çalışmaları da eğitim durumunun bağımsız bir değişken olarak serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine etki etmediği sonucunu elde etmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, GSB merkez teşkilatının serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarını tespit edebilmek amacıyla yapılmıştır. Bu kapsamda ilk olarak, katılımcı personellerin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ait tanımlayıcı istatistikler hesap edilmiştir. Yapılan analizlerin ardından GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının düşük seviyede olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca, katılımcıların spor durumu ve serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri boyutunun da düşük düzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir. Buna göre GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları ve spor yapma/spor ile ilgilenme durumlarının düşük seviyede olduğunu söylemek mümkündür. Ek olarak, katılımcıların serbest zamanlarda yaptıkları etkinlik türleri, spor yaptıkları mekanlar ve spor yapma amaçlarına ilişkin elde edilen puanlar orta düzeyde bulunmuştur. Buna göre, bu boyutlarda GSB merkez teşkilatı personellerinin katılım düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılabılır.

GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarında yaptıkları etkinlik türleri incelendiğinde, en çok yapılan 5 etkinlik türünün kitap, gazete ve dergi okumak, aile ile vakit geçirmek, televizyon ve video izlemek, sinema ve tiyatroya gitmek ve hobileri ile ilgilenmek olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca, GSB merkez teşkilatı personellerinin en az yaptıkları 5 etkinlik ava gitmek, eğlence mekanlarına gitmek, internette chat yapmak ve oyun oynamak, komşu/akraba ziyaretlerine gitmek ve kahvehane/kafeteryaya gitmek olarak belirlenmiştir.

GSB merkez teşkilatı personellerinin spor durumlarına kapsamında elde edilen sonuçlar incelendiğinde; spor yapma durumlarının televizyonda veya stadyumda müsabaka izleme durumundan daha yüksek olduğu sonucu edinilmiştir.

GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zamanlarda yaptıkları spor türlerine yönelik sonuçlar incelendiğinde; en çok yapılan 5 sporun yürüyüş, yüzme, raket sporları, futbol ve voleybol olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca GSB merkez teşkilatı personellerinin en az yaptıkları 5 spor ise avcılık, dağcılık, kürek, bisiklet ve binicilik şeklinde tespit edilmiştir.

GSB merkez teşkilatı personellerinin spor yaptıkları mekanlara ilişkin elde edilen sonuçlar incelendiğinde; personellerin sırasıyla doğada, devlet ve kulüp tesislerinde, evde, özel tesislerde ve üniversite tesislerinde spor yaptıkları belirlenmiştir.

GSB merkez teşkilatı personellerinin spor yapma amaçlarına yönelik elde edilen sonuçlar incelendiğinde; personellerin sırasıyla spor yapmayı sevmek, zararlı alışkanlıklardan uzak durmak, alışkanlık, verimliliği artırmak, sağlık, serbest zamanlarını değerlendirmek, zevk almak, çevresinde sporla ilgilenen kişilerin yer alması ve yeni çevre edinmek amaçlarını göz önünde bulundurarak spor yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonunda, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarında cinsiyete göre değerlendirildiğinde, hem toplam puanda hem de serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri ve spor yapılan mekanlar boyutlarında erkek personellerin lehine anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu kapsamda, çeşitlilik ve zenginlik bakımından erkek personellerin kadın personellere göre serbest zamanlarını daha etkili kullandıkları sonucuna varılabilir. Ayrıca, spor durumu boyutu puanında cinsiyet kapsamında anlamlı fark bulunmaması araştırma kapsamında elde edilen bir diğer sonuçtur.

GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları eğitim durumu kapsamında incelendiğinde; toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri, spor yapılan mekanlar ve spor yapma amaçları boyutlarında yaş grubu kapsamında anlamlı sonuçlar elde edilirken spor durumu boyutunda anlamlı fark olmadığı sonucu elde edilmiştir. Araştırma bulguları yorumlandığında, toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri ve spor yapılan mekanlar boyutlarında 26-33 yaş grubundaki personellerin puanı 34-41 yaş ve 42-49 yaş grubundaki personellerin puanından, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri boyutunda 26-33 yaş grubundaki personellerin puanı 34-41 yaş grubundaki personellerin puanından ve spor yapma amaçları boyutunda ise 26-33 yaş grubundaki personellerin puanı 34-41 yaş ve 42-49 yaş grubundaki personellerin puanından ve 34-41 yaş grubundaki personellerin puanı 42-49 yaş grubundaki personellerin puanından anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir.

Araştırma sürecinde elde edilen veriler analiz edildiğinde, GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları medeni duruma göre bekar katılımcılar lehine farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, spor durumu, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri, spor yapılan mekanlar ve spor yapma amaçları bekar personellerin puanı evli personellerin puanından anlamlı düzeyde yüksektir.

GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları çocuk sahibi olma durumu kapsamında incelendiğinde; toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, spor durumu ve spor yapma amaçları çocuğu olan personellerin puanı çocuğu olan personellerin puanından anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Fakat serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri ve spor yapılan mekanlar boyutlarında çocuk sahibi olma durumu kapsamında anlamlı sonuçlara ulaşılamamıştır.

GSB merkez teşkilatı personelinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları eğitim durumuna göre incelendiğinde; toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, spor durumu, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri ve spor yapılan mekanlar boyutunda anlamlı fark bulunamamıştır. Bu kapsamda, eğitim durumları fark etmeksizin katılımcıların ilgili puanlarının denklüğinden bahsedilebilir. Fakat spor yapma amaçları boyutunda lisansüstü mezunu personellerin puanı lise ve önlisans/lisans mezunu personellerin puanından anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir.

Araştırma sonunda, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme boyutlarına ilişkin korelasyonel ilişkiler incelendiğinde; toplam puan ile serbest zamanlarda yapılan etkinlik türleri, spor durumu, serbest zamanlarda yapılan spor etkinlikleri, spor yapılan mekanlar ve spor yapma amaçları arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin boyutlar arasında doğru orantı vardır.

Bu araştırma GSB merkez teşkilatının serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine yürütülmüş bir çalışmadır. Araştırma kapsamında, ileride benzer konularda çalışma yapacak araştırmacılara birtakım öneriler verilmiştir. Bu öneriler şu şekildedir:

1. Bu araştırmanın konusu serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarıdır. GSB merkez teşkilatı üzerine yapılacak araştırmalarda, serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ilaveten mesleki tükenmişlik, iş doyumu ve yaşam kalitesi gibi daha farklı değişkenler de ele alınabilir.
2. Bu araştırmanın modeli, tarama modelidir. Benzer nitelikli çalışmalar deneme modelinde de kurgulanabilir. Bu kapsamda, GSB merkez teşkilatı personellerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarına ait bağımsız değişkenlerin etkisi incelenebilir.
3. Bu araştırmanın evreni GSB merkez teşkilatı personelleridir. İleride benzer konularda yapılacak araştırmalarda GSB taşra teşkilatı ya da daha farklı birimler

evren olarak referans alınabilir. Ayrıca, çeşitli evrenler bakımından kıyaslama yapılabilir.

4. Bu araştırma, 300 personelin katılımıyla yürütülmüştür. Büyük örneklem gruplarından veri toplamanın daha güvenilir sonuçlar elde edilmesine imkan vereceği düşünülürse daha farklı çalışmalarda daha büyük örneklemeler üzerinden veri toplanması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Afyon, Y. A. & Kırkpınar, M. (2014). Lise son sınıf öğrencilerinin serbest zaman faaliyetlerine katılım biçimlerinin değerlendirilmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (33), 147-163.
- Alexandris, K., Du, J. Funk, D. & Theodorakis, D.N. (2017) Leisure constraints and the psychological continuum model: a study among recreational mountain skiers. *Leisure Studies*, 36(5), 670-683.
- Alexandris, K., Kouthouris, C., Funk, D. & Chatzigianni, E. (2008). Examining the relationships between leisure constraints, involvement and attitudinal loyalty among greek recreational skiers. *European Sport Management Quarterly*, 8(3), 247-264.
- Alexandris, K., Tsorbatzoudis, C. & Grouios, G. (2002). Perceived constraints on recreational participation: investigating their relationship with intrinsic motivation, extrinsic motivation and amotivation. *Journal of Leisure Research*, 34, 233-252.
- Aydoğan, İ. & Gündoğdu, F. B. (2006). Kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21), 217-232.
- Bammel, G. & Burrus, L. L. B. (1996). *Leisure and human behavior*. Dubuque: Wm. C. Brown Publisher.
- Bright, A. D. (2000). The role of social marketing in leisure and recreation management. *Journal of Leisure Research*, 32(1), 12-18.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: istatistik, araştırma deseni, spss uygulamaları ve yorum*. (12. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Carroll, B. ve Alexandris, K. (1997) Perception of constraints and strength of motivation: their relationship to recreational sport participation in greece. *Journal of Leisure Research*, 29(3), 279-299.

- Chen, Z. Y. (2001). *The study of elementary teachers' leisure participation, experience in leisure benefits, and work satisfaction in taipei county*. National Taiwan Normal University.
- Coleman, D. (1993). Leisure based social support, leisure dispositions and health. *Journal of Leisure Research*, 25(4), 350–361.
- Comrey, A. L. & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. NJ: Lawrence Erlbaum.
- Çakır, V. O. (2017). Üniversite öğrencilerin serbest zaman doyum düzeyleri ile serbest zaman yönetimleri arasındaki ilişki. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 17-27.
- Çelikten, M & Yeni, Y. (2004). Okul müdürlerinin liderlik ve yöneticilik özelliklerinin cinsiyet açısından değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12(2), 305-314.
- Çoruh, Y. & Karaküçük, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre rekreasyonel eğilimleri ve rekreasyonel etkinliklere katılımına engel olan faktörler. *International Journal of Science Culture and Sport*, 1, 854-862.
- Demiral, S. (2018). *Açık alan rekreasyonuna katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi: Şavşat-Karagöl örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batman.
- Ferreira, N., Owen, A., Mohan, A., Corbett, A., & Ballard, C. (2015). Associations between cognitively stimulating leisure activities, cognitive function and age-related cognitive decline. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 30, 422–430.
- Fraenkel, J. R. & Wallen, N. E. (2006). *How to design and evaluate research in education*. New York: Mc-Graw-Hill International Edition.
- George, D. & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: a simple guide and reference*. Boston: Pearson.
- Godbey, G., Crawford, D.W. ve Shen, X.S. (2010). Assessing hierarchical leisure constraints theory after two decades. *Journal of Leisure Research*, 42, 111– 134.
- Goldberg, J. H. & King, A. C. (2007). Physical activity and weight management across the lifespan. *Annual Review of Public Health*, 28, 145–170.

- Gökçe, H. (2008). *Serbest zaman doyumunun yaşam doyumuna ve sosyo-demografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Gürbüz B. ve Henderson, K.A. (2014) Leisure activity preferences and constraints: perspectives from Turkey. *World Leisure Journal*, 56(4), 300-316.
- Ho, T. K. (2008). *A study of leisure attitudes and benefits for senior high school students at pingtung city and country in taiwan*. Doctoral Dissertation, United States Sports Academy, Daphne, AL.
- Huang, E. C., Tsai, Y. C. & Lee, C. S. (2014). A study of the influence of college students' exercise and leisure motivations on the leisure benefits-using leisure involvement as a moderator. *International Journal of Humanities and Social Sciences*, 8(8), 2427-2431.
- Hung, H. J. (2012). A study on leisure benefits breaking through leisure activities. *Journal of National Taiwan Normal University*, 3(4), 77-92.
- Iwasaki, Y. (2006). Leisure and quality of life in an international and multicultural context: what are major pathways linking leisure to quality of life? *Social Indicators Research*, 82, 233-264.
- Jenkins, J. M. & Pigram, J. J. (2003). *Introduction in*. Jenkins JM, Pigram JJ, eds. *Encyclopedia of Leisure And Outdoor -Recreation*, Routledge: London, p:75-279.
- Jun, K. ve Kyle, G.T. (2011). The effect of identity conflict/facilitation on the experience of constraints to leisure and constraint negotiation. *Journal of Leisure Research*, 43(2), 176-204.
- Kalaycı, Ş. (2006) *Spss uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. (2. baskı). Ankara: Asil.
- Karaca, A. A. (2015). *Serbest zaman katılımı, psikolojik iyi olma ve serbest zaman engelleri ile başatma stratejilerinin üniversite öğrencileri üzerinde incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Kim, J., Heo, J., Dvorak, R., Ryu, J. & Han, A. (2018). Benefits of leisure activities for health and life satisfaction among western migrants. *Annals of Leisure Research*, 21(1), 47-57.

- Kim, J., Lee, S., Chun, S., Han, A. & Heo, J. (2017). The effects of leisure-time physical activity for optimism, life satisfaction, psychological well-being, and positive affect among older adults with loneliness. *Annals of Leisure Research*, 20(4), 406-415.
- Kocabeyoğlu, B. (2018). *Gençlik ve spor bakanlığına bağlı gençlik kamplarında görev alan kamp liderlerinin liderlik algılarının metaforik olarak belirlenmesi*. Doktora Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Köybaşı, N. (2006). *Boş zaman sosyolojisi ve boş zamanları değerlendirme aracı olarak dinlence turizmi ve kültür turizmine katılan yerli turistlerin karşılaştırmalı sosyolojik analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Kul, S. (2014). Uygun istatistiksel test seçim kılavuzu/guideline for suitable statistical test selection. *Plevra Bülteni* 8(2), 26-29.
- Kuo, C. T. (2013). A study of the correlation between leisure benefits and behavioral intentions –using bantou arts and cultural village as an example. *International Review of Management and Business Research*, 2(4), 1065-1074.
- Mirzeoğlu, N. (2003). *Rekreasyon ile ilgili temel kavramlar, beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş*. Ankara: Bağırgan Yayınevi.
- Orhan, R. (2017). Alışkanlık. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 301-316.
- Özdağ, S., Yeniçeri, M., Fişekçioğlu, İ. B., Akçakoyun, F. & Kürkçü, R. (2009). Devlet memurlarının boş zaman değerlendirme eğilimleri, antropometrik ve fiziksel uygunluk seviyeleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (22), 307-323.
- Özdemir, S., Karaküçük, S., Gümüş, M. & Kıran, S. (2006). Türkiye Taş Kömürü Kurumu Genel Müdürlüğü'nde Çalışan Yeraltı İşçilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıklarının Belirlenmesi, *9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, Bildiri Kitabı, Muğla, s.10.
- Özkan, S. (2018). Kamu Personelinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımına Engel Teşkil Eden Faktörler İle Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımı Kolaylaştıran Faktörlerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

- Özşaker, M. (2012). Gençlerin serbest zaman aktivitelerine katılmama nedenleri üzerine bir inceleme. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 126-131.
- Öztan, P. (2019). *LGBTİ bireylerin serbest zaman egzersiz düzeyleri, serbest zaman engelleri ve motivasyonlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Parlak yıldız, S. (2017). *Tenis oynayan bireylerin cinsiyet rollerinin (feminen/maskülen), serbest zaman kimliklerinin ve serbest zaman katılımlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Robert, A.S. (2001). The costs and benefits of hedonism: some consequences of taking casual leisure seriously. *Leisure Studies*, 20(4), 305–309.
- Sakız, G. (2007). *Does teacher affective support matter? an investigation of the relationship among perceived teacher affective support, sense of belonging, academic emotions, academic self-efficacy beliefs, and academic effort in middle school mathematics classrooms*. Doctoral Dissertation, The Ohio State University, Columbus, OH.
- Sarol, H. (2017). Bireylerin fiziksel aktiviteye katılımını engelleyen ve kolaylaştıran faktörlerin belirlenmesi. *International Journal of Human Science*, 14(4), 4354- 4364.
- Sato, M., Jordan, J. S. & Funk, D. C. (2014). The role of physically active leisure for enhancing quality of life. *Leisure Sciences*, 36, 293–313.
- Sedighi, S., Daraie, M., Babazadeh, M. ve Qarabghi, H. (2016). Activities through which young spend leisure time in hamadan: effects of personal values and attitudes. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 7(1), 74-78.
- Serdar, E. (2020). *Serbest zaman tutumu, serbest zaman doyumu ve rekreasyonda algılanan sağlık çıktıları arasındaki ilişki*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Sevil, T., Şimşek, K. Y., Katırcı, H., Çelik, O. V. & Çeliksoy, M. A. (2012). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi*. 1. Baskı. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Shaw, S.M. & Henderson, K.A. (2005). Gender analysis and leisure constraints: an uneasy alliance. Jackson (Ed.). *Constraints to leisure. State College: Venture*, 23-34.
- Siegenthaler, K. L. (1997). Health benefits of leisure. *Parks Recreation*, 32, 24–29.

- Şahin, C. K., Akten, S. & Erol, U. E. (2011). Eğirdir meslek yüksekokulu öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımlarının belirlenmesi üzerine bir çalışma. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 10(1), 62-71.
- Şaktanlı, H. L. (2019). *Emniyet Müdürlüğünde çalışan polis memurlarının serbest zamanlarını değerlendirmeleri açısından örgütsel vatandaşlık davranışlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Tabachnick B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. (6th Edition). Boston: Pearson.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Tezcan, M. (1993). *Boş zamanlar sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Torkildsen, G. (2005). *Recreation and leisure management*. 5th ed. London: Taylor and Francis Group, 49.
- Türker, N., Ölçer, H., & Aydın, A. (2016). Yerel Halkın serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları: Safranbolu Örneği. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 49-62.
- Veal, A. J. (1992). Definitions of leisure and recreation. *Australian Journal of Leisure and Recreation*, 4, 44-52.
- Yalçıntaş, M. (2019). *Fen bilimleri öğretiminde kuantum öğrenme modeli kullanmanın ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin akademik merak, kaygı, özyeterlik ve başarı düzeylerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yasav, Ö. (2019). *Tedavi ve denetimli serbestlik tedbiri uygulanan bireylerin serbest zaman algıları ve serbest zaman değerlendirme yöntemleri ile madde kullanım durumları arasındaki ilişki: Ankara ili örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yerlisu-Lapa, T. & Ardahan, F. (2009). Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Değerlendirme Biçimleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 20(4), 132-144.

Zorba, E. (2007). Türkiye’de rekreasyona bakış açısı ve gelişimi. *Gazi Haber Dergisi*, 2(2), 52-55.

Wellington, J. (2006). *Educational research: Contemporary issues and practical approaches*. London: Continuum.

EKLER

Ek 1 Etik Kurul Onayı

ADÜ Evrak Tarih ve Sayısı: 09/11/2020-E.58158

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı : 21347915-050.04.04
Konu : 2020/007 nolu Etik Kurul Başvurumuz
Hakkında

Sayın Prof.Dr. Kürşat KARACABEY
Öğretim Üyesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'nun 30.10.2020 tarihinde yapılan olağan toplantısında çalışmanızla ilgili alınan III nolu karar aşağıda sunulmuştur. Bilgilerinize sunarım.

e-İmzalıdır
Prof.Dr. Turhan DOST
Kurul Başkanı

Ek: Kurul Kararı (1 sayfa)

Evraka Doğrulamak İçin: <https://elbyx.ada.edu.tr/en/View/Dogrula/WRK5591>
Aydn Menderes Dördüncü 1. Kat Merkez Kampüsü 09100 Efeler/AYDIN
Telefon No: 0256 214 47 43 - Faks No: 0256 213 36 57
E-Posta: saglikbilimleri@ada.edu.tr - Internet Adresi: akademik.ada.edu.tr/en/saglik/

Bilgi İçin: Okan ERKAYIRAN
Ünvan: Raporör
Telefon No: 2910

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULUNUN 30.10.2020
TARİH ve 6 SAYILI OTURUMUNDA ALINAN III NOLU KARAR SURETİ
AŞAĞIDA ÇIKARILMIŞTIR

KARAR: III

Protokol No: 2020/007

Sorumlu Yürütücü: Prof. Dr. Kürşat KARACABEY

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'na Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kürşat KARACABEY'in "Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez Teşkilatı Personelinin Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Belirlenmesi" başlıklı araştırmasına 25.09.2020 tarihli Etik Kurul toplantısında verilen düzeltme sonrası yeniden yapmış olduğu başvurusu 30.10.2020 tarihli Etik Kurul toplantısında, araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve uygun bulunmuş olup, çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezde (kurum izinin alınması ve dosyaya konulmak üzere gelmesi şartıyla) gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına oy birliğiyle karar verilmiştir.

Yine sorumlu araştırmacıya; taahhüt edilen çalışma bittikten sonra nihai raporun, BGOF (Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu-gönüllüler tarafından bizzat kendilerinin kendi ad-soyadını yazması ve imzalamasının sağlanması ile adreslerinin eksiksiz olarak formlara yazılmasına dikkat edilmelidir.) ve Veri Toplama Formu/Anketlerin gönderilmesi gerektiğinin hatırlatılmasına ve sorumlu yürütücülerinin bu hususa özen göstermesi gerektiğinin bir kez daha vurgulanmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

BAŞKAN

Prof. Dr. Turhan DOST

Bekir Yılmazcı

Doç. Dr. Hiliz ADANA

Dye

Doç. Dr. Halil TANIR

Dye

Prof. Dr. Rahşan ÇEVİK AKYIL

Raportör

Araş. Gör. Orkun ERKAYIRAN

Ek 2 Araştırma İzni

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü

Sayı : E-36592570-604.02-1244189

18.12.2020

Konu : Araştırma İzni

Sayın Sefa KURT

Bakanlığımızca daha önce izni verilmiş olan "*Eğitimin Boş Zamanları Değerlendirme Alışkanlıkları Üzerine Etkisinin İncelenmesi*" konulu araştırma başlığımızı "*Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez Teşkilatı Personelinin Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Belirlenmesi*" olarak değiştirilmesi talebiniz değerlendirilmiş olup uygun görülmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Dr. Mehmet Fatih KÖSE
Daire Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu : PYYXZAU1 Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/gsb-eimzali-belge-dogrulama>
Örnek Mahallesi Oruç Reis Caddesi No:13/A Altındağ/ANKARA
Telefon: 444 0 472 Faks No: (0 312) 517 67 99
İnternet Adresi: www.gsb.gov.tr Kep Adresi: genclikvesporbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aysegül ACAR
Gençlik ve Spor Uzman
Yardımcısı

Ek 3 Bilgilendirilmiş Onam Formu

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

(ANKET ARAŞTIRMALARI İÇİN)

“Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez Teşkilatı Personelinin Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Belirlenmesi” adlı çalışma Sefa KURT tarafından gerçekleştirilecektir. Bu araştırmaya katılmak gönüllülük esasına dayanmaktadır. Ölçme aracı “Kişisel Bilgi Formu” ve “Serbest Zaman Değerlendirme Anketi” olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır. Kişisel Bilgi Formu 5 sorudan oluşmaktadır. Serbest Zaman Değerlendirme Anketi’nde ise “boş zamanlarda yapılan etkinlik türleri (16 seçenek), spor yapıp yapmama durumu (2 seçenek), boş zamanlarda yapılan spor etkinlikleri (18 seçenek), spor yapılan mekânlar (5 seçenek) ve spor yapma amacı (9 seçenek)” gibi alışkanlıkları belirlemek amacıyla oluşturulan seçenekler yer almaktadır. Anket uygulamasının ortalama 10-15 dakika kadar sürmesi beklenmektedir. Çalışmaya katılmamayı tercih edebilir, reddedebilir veya anketi doldururken sonlandırabilirsiniz. Araştırmadan çıkarılmanız veya çekilmeniz durumunda sizle ilgili veriler kesinlikle kullanılmayacaktır. Anket formunun üzerine adınızı ve soyadınızı yazmayınız. Vereceğiniz yanıtlar ve kişisel bilgiler bilimsel ahlak kuralları çerçevesinde kesinlikle gizli tutulacak ve size ait bilgiler bilimsel amaçlar dışında hiç kimseye paylaşılmayacaktır. Soruların tümüne doğru ve eksiksiz yanıt vermeniz araştırmanın niteliği açısından büyük önem taşımaktadır. Araştırmada beklenen olası bir risk yoktur. Bu araştırmada yer almanız nedeniyle size hiçbir ödeme yapılmayacaktır.

Çalışan bireyler olarak sizlerin serbest zamanlarınızı nerede nasıl geçirdiğiniz, neler yaptığınız veya yapmadığınız iş hayatında neler yaptığınız kadar önemlidir. Çünkü serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendiren çalışan bireylerde yenilenmeye bağlı olarak mesleki verimliliğin artması muhtemeldir. Ayrıca serbest zaman aktiviteleri fiziksel, zihinsel ve sosyal ihtiyaçların giderilmesine katkıda bulunmak suretiyle yaşam kalitesinin artışına neden olabilmektedir. Bu nedenle çalışmada GSB merkez teşkilatı personeli olan sizlerin serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma hakkında ek bilgiler almak için veya araştırma ile ilgili herhangi bir sorun için **0 (505) 6512953** numaralı telefonda **Sefa KURT**’a ulaşabilirsiniz.

Katılımcının

Adı Soyadı:

Tarih:

Telefon Numarası:

İmza:

(Gerekli ise) Veli / Vasinin

Adı Soyadı:

Tarih:

Telefon Numarası:

İmza:

Sorumlu Araştırmacının

Unvanı, Adı Soyadı: Prof. Dr. Kürşat KARACABEY

Tarih: 15.10.2020

Telefon Numarası: 0 (533) 4771351

Adres: Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri

Fakültesi, ADÜ Merkez Kampüsü (Kepez Mevkii),

09010 Efeler/AYDIN

İmza:

Ek 4 Personel Tanıtım Formu

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI PERSONELİNİN SERBEST ZAMAN DEĞERLENDİRME ALIŞKANLIKLARININ BELİRLENMESİ

“Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez Teşkilatı Personelinin Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Belirlenmesi” adlı çalışma Sefa KURT tarafından gerçekleştirilecektir. Anketteki sorulara vereceğiniz cevaplar tamamen gizli kalacaktır. Bu araştırmaya katılmak gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmaya katılmamayı tercih edebilir veya anketi doldururken sonlandırabilirsiniz. Anket formunun üzerine adınızı ve soyadınızı yazmayınız. Bu anket ile toplanan bilgiler sadece bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Bu nedenle soruların tümüne doğru ve eksiksiz yanıt vermeniz büyük önem taşımaktadır.

Ölçme aracı “Kişisel Bilgi Formu” ve “Serbest Zaman Değerlendirme Anketi” olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır. Kişisel Bilgi Formu 5 sorudan oluşmaktadır. Serbest Zaman Değerlendirme Anketi’nde ise “boş zamanlarda yapılan etkinlik türleri (16 seçenek), spor yapma durumu (2 seçenek), boş zamanlarda yapılan spor etkinlikleri (18 seçenek), spor yapılan mekânlar (5 seçenek) ve spor yapma amacı (9 seçenek)” gibi alışkanlıkları belirlemek amacıyla oluşturulan seçenekler yer almaktadır. Anketi tamamlamak yaklaşık 10-15 dakika zamanınızı alacaktır. Bu araştırma ile ilgili sormak istediğiniz tüm soruları uygulamayı yürüten Prof. Dr. Kürşat KARACABEY (053304771351; kkaracabey@adu.edu.tr) ve Sefa KURT’a (05056512953; sefakurt_sk@hotmail.com) uygulama sırasında veya sonrasında e-posta yoluyla ve telefonla sorabilirsiniz. Katılımınız için teşekkür ederiz.

PERSONEL TANITIM FORMU

- 1- Cinsiyetiniz nedir?: ( ) Kadın ( ) Erkek
- 2- Yaşınız kaçtır?: ( ) ≤ 25’e kadar ( ) 26-33 yaş ( ) 34-41 yaş ( ) 42-49 yaş ( ) ≥50 yaş
- 3- Medeni durumunuz nedir?: ( ) Evli ( ) Bekâr
- 4- Çocuğunuz var mı?: ( ) Var ( ) Yok
- 5- Eğitim durumunuz nedir?: ( ) İlköğretim ( ) Lise ( ) Ön lisans / lisans ( ) Lisansüstü

Ek 5 Serbest Zaman Değerlendirme Anketi

SERBEST ZAMAN DEĞERLENDİRME ANKETİ

Boş zamanlarınızda yaptığınız etkinlik türleri	Her zaman	Sıklıkla	Ara sıra	Nadiren	Asla
Hiç bir şeyle uğraşmam, dinlenirim.					
Kitap, gazete, dergi okurum.					
Müzik dinlerim, müzik aleti çalarım.					
TV, video, VCD izlerim.					
Sinema ve tiyatroya giderim.					
Çarşı pazar gezerim. Alışveriş yaparım.					
Spor yaparım. Spor yarışmalarını izlerim.					
Sosyal, kültürel faaliyetlere katılırım.					
Ailem ve çocuklarımla ilgilenirim.					
Komşularıma veya akrabalarıma giderim.					
Arkadaşlarla sohbet ederim.					
Kahvehaneye veya kafeteryaya giderim					
Eğlence mekanlarına giderim					
Hobilerimle ilgilenirim					
İnternette yararlanırım (chat, oyun vb).					
Ava giderim (kara ve su avı).					
Sporla ilgili durumunuz	Her zaman	Sıklıkla	Ara sıra	Nadiren	Asla
Spor yapıyorum.					
İzliyorum (TV., salon, stadyum).					
Boş zamanlarınızda yaptığınız spor etkinlikleri	Her zaman	Sıklıkla	Ara sıra	Nadiren	Asla
Yürüyüş					
Futbol					
Yüzme					
Raket sporları					
Açık alanda koşular					
Voleybol					
Basketbol					
Cimnastik, step aerobik					
Bisiklet					
Halk oyunları / modern danslar					
Uzakdoğu sporları					
Avcılık-atıcılık					
Vücut geliştirme					
Kayak					
Bowling					
Dağcılık-kampçılık					
Kürek-yelken					
Binicilik					
Spor yaptığınız mekanlar	Her zaman	Sıklıkla	Ara sıra	Nadiren	Asla
Evde					
Üniversitelerin spor tesisinde					
Özel spor tesislerinde					

Devlete ait tesislerde ve kulüp tesislerinde					
Doğada					
Spor yapma amacınız	Her zaman	Sıklıkla	Ara sıra	Nadiren	Asla
Sağlığımı korumak isteğim için					
Sporu hayattan zevk alma aracı olarak gördüğüm için					
Alişkanlık haline gelmesi					
Boş zamanları değerlendirmede iyi bir araç olması					
Yeni arkadaşlar edinmede araç olması					
Çevremde sporla ilgilenen insanların var olması					
Sporun çalışma verimini artırdığına olan inancımдан					
Zararlı alışkanlıklardan uzak tuttuğundan					
Sporu sevdiğimden					

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BİLİMSEL ETİK BEYANI

“Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez Teşkilatı Personelinin Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Belirlenmesi” başlıklı Yüksek Lisans/Doktora tezindeki bütün bilgileri etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada, bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiz atıf yaptığımı bildiririm. İfade ettiklerimin aksi ortaya çıktığında ise her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim.

Sefa KURT

17/ 06/ 2021

ÖZGEÇMİŞ

Soyadı, Adı : KURT Sefa
Uyruk : T.C.
Doğum yeri ve tarihi : Ankara / 12.09.1989
E-mail : sefakurt_sk@hotmail.com
Yabancı Dil : İngilizce

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet tarihi
Y. Lisans	Adnan Menderes Üniversitesi	2021
Lisans	Gaziantep Üniversitesi	2013

İŞ DENEYİMİ

Yıl	Yer/Kurum	Ünvan
2019-	Gençlik ve Spor Bakanlığı	Spor Uzmanı